

**ВП НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**ЗБІРНИК ТЕСТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
„АУДИТ”**

для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання
напрямів підготовки
„Облік і аудит” та „Менеджмент”

Ніжин – 2014

УДК 167/168 (075.8)

Рекомендовано до друку Вченою радою
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Протокол № 4 від “25” грудня 2014 року

Укладачі: С.О. Олійник, С.І. Дерев’янка, О.М. Ганяйло, Н.П. Кузик, З.Д.Овчарик.

Рецензенти:

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку, аналізу та аудиту Національного університету біоресурсів і природокористування України

Долженко І.І., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Національного університету біоресурсів і природокористування України

Потопальська Н.В., старший викладач кафедри аграрної економіки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Відповідно до програми курсу „Аудит” наведено тестові завдання для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання напрямів підготовки «Облік і аудит» та «Менеджмент».

Навчальне видання

ЗБІРНИК

ТЕСТІВ З ДИСЦИПЛІНИ „ АУДИТ”

для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання
напрямів підготовки
„Облік і аудит” та „Менеджмент”

Укладачі: ОЛІЙНИК Світлана Олександрівна, ДЕРЕВ’ЯНКО Світлана Іванівна, ГАНЯЙЛО Оксана Миколаївна, КУЗИК Наталія Петрівна, ОВЧАРИК Зоряна Дем’янівна

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Тема 1. Сутність і загальна характеристика аудиту та його види	5
Тема 2. Організаційні засади аудиторської діяльності та її регулювання	10
Тема 3. Професійна етика аудиторів та контроль якості аудиторських послуг	15
Тема 4. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінки	19
Тема 5. Умови домовленостей про здійснення аудиту	24
Тема 6. Оцінка системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту	28
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПРАКТИЧНИЙ АУДИТ	
Тема 7. Аудиторський ризик і суттєвість	30
Тема 8. Планування та етапи аудиту	36
Тема 9. Аудиторські докази та робочі документи аудитора	40
Тема 10. Аудит окремих об'єктів та фінансової звітності	47
Тема 11. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи	53
Список рекомендованих джерел	60

ПЕРЕДМОВА

Важливою передумовою успішного засвоєння студентами дисципліни „Аудит” є наполеглива і систематична робота над курсом під час навчального процесу. Добре налагоджені поточний контроль і самоконтроль рівня залишкових знань сприяють організованій роботі студентів над курсом.

Контроль включає в себе перевірку, оцінювання, облік (фіксування результатів) виявлених знань, умінь і навичок. Якщо оцінювання є об’єктивним, а облік оцінок (балів) обговорюється, аналізується і враховується під час підсумкового оцінювання знань з дисципліни, то такий контроль відіграє стимулюючу роль у поглибленому вивченні навчальної дисципліни і самоконтролі рівня засвоєння знань, особливо за умов можливого покращення проміжної оцінки.

Одним із важливих сучасних засобів контролю є тести. *Педагогічні тести* – це система тематичних завдань з навчальної дисципліни, виражених у специфічній формі, які дозволяють об’єктивно оцінити рівень знань, умінь і навичок кожного студента, їх структуру і систематичність.

Переваги тестових завдань поряд з іншими видами контролю знань студентів полягають у можливості швидкого опитування. Окрім того, принципи побудови тестових завдань дозволяють формалізувати перевірку результатів проведеного тестування шляхом використання комп’ютерної техніки, що дає можливість підвищити ефективність використання робочого часу під час контролю і оцінювання залишкових знань студентів, забезпечити їх об’єктивність.

Застосування тестових завдань як засобу поточного контролю активізує навчальний процес, спонукає студентів до систематичної роботи над навчальною дисципліною та використання тестів як засобу самоконтролю.

Самоконтроль за фаховим рівнем знань у навчальному процесі в умовах ринку праці є чи не найважливішим для студента, який хоче бути в майбутньому конкурентноспроможним спеціалістом. За допомогою тестового самоконтролю він закріплює набуті знання та надолужує упущене.

Тому, щоб рубіжний і підсумковий контроль рівня знань з дисципліни „Аудит” для студента був передбачуваним і об’єктивним, при вивченні кожної теми курсу студенту необхідно здійснювати тестовий самоконтроль.

Тема 1. Сутність і загальна характеристика аудиту та його види

- 1.1. Виникнення та розвиток аудиту в світі та Україні
- 1.2. Поняття, зміст аудиторської діяльності та функції аудиту
- 1.3. Види і класифікація аудиту
- 1.4. Предмет, об'єкти та суб'єкти аудиту
- 1.5. Ринок аудиторських послуг

I. Основні терміни та поняття

Аудит (*audit*) – це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів.

Аудит внутрішній (*internal audit*) – це діяльність з оцінювання, яка організована в межах суб'єкта господарювання і яку виконує окремий відділ.

Аудит загальний (*general audit*) - аудит підприємств та їх об'єднань незалежно від організаційно-правових форм і видів власності.

Аудит зовнішній (*external audit*) - передбачає підтвердження правильності звітності, обліку, оцінки відповідності внутрішнього контролю політиці і меті діяльності підприємства. Проводиться аудиторськими фірмами (приватними аудиторами) на договірній основі.

Аудит ініціативний (добровільний) (*initiative (voluntarily) audit*) – проводиться аудиторською фірмою по домовленості, не залежно від того, чи передбачена така перевірка законом.

Аудит кабінетний (*office audit*) – комплекс заходів, спрямованих на упередження порушення платником податків податкового законодавства, які здійснюються за допомогою процедур аналізу показників поданої платником податкової звітності та інформації, яка надійшла з різних джерел і накопичена в базах даних державної податкової служби.

Аудит на відповідність (*audit on adequacy*) – це оцінка дотримання на підприємстві або окремою посадовою особою вимог законодавства України.

Аудит обов'язковий (*obligatory audit*) – проводиться у випадках, передбачених законодавством, а також за рішенням суду, арбітражу або слідчих органів.

Аудит операційний (*operational audit*) – це аудит окремих видів діяльності підрозділів, процесів, операцій і підприємства загалом з метою виявлення їх ефективності та покращення діяльності.

Аудит фінансовий (*financial audit*) - аудит достовірності даних форм річної фінансової звітності.

Аудитор (*auditor*) – за українським законодавством – фізична особа, яка має сертифікат, що визначає кваліфікаційну придатність на заняття аудиторською діяльністю; за МСА - це особа, яка несе остаточну відповідальність за аудит.

Тести для самоконтролю

1. Термін “аудит” у перекладі з латинської означає:

- а) перевірка;
- б) експертиза;
- в) слухати;
- г) обстеження.

2. Батьківщиною аудиту вважають:

- а) Німеччину;
- б) США;
- в) Францію;
- г) Великобританію.

3. Необхідність виникнення аудиту обумовлена:

- а) бажанням підприємців приховати податки від контролюючих органів;
- б) потребою перевіряти дотримання законодавства щодо встановлення і застосування цін та економічного обґрунтування їх у всіх галузях економіки;
- в) різними інтересами між тими, хто займається управлінням підприємством, і тими, хто вклав кошти в його діяльність;
- г) правильної відповіді немає.

4. Мета незалежного аудиту полягає у:

- а) виявленні помилок і порушень у бухгалтерській звітності клієнта з метою встановлення винних осіб;
- б) наданні об'єктивної інформації щодо достовірності фінансової звітності підприємств і організацій, їх фінансового стану та інших аспектів діяльності;
- в) виконанні замовлень державних органів щодо перевірки фінансової звітності суб'єктів господарювання;
- г) вивченні однієї або кількох сторін господарської діяльності підприємства;
- д) встановленні фактів недостач і розтрат.

5. Аудиторська перевірка може бути:

- а) обов'язковою;
- б) ініціативною;
- в) обов'язковою або ініціативною;
- г) обов'язковою та ініціативною.

6. Обов'язковий аудит здійснюють:

- а) за рішенням суб'єкта господарювання;
- б) у випадках, передбачених законодавством;
- в) за рішенням аудиторської фірми;
- г) правильної відповіді немає.

7. Ініціативний аудит проводиться:

- а) з ініціативи аудиторської фірми;
- б) з ініціативи державних контролюючих органів;
- в) за рішенням економічного суб'єкта;
- г) правильної відповіді немає.

8. Зовнішній аудит – це:

а) перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів;

б) вивчення однієї або кількох сторін господарської діяльності суб'єктів господарювання;

в) процес, що забезпечує відповідність функціонування конкретного об'єкту прийнятим управлінським рішенням і направлений на успішне досягнення поставленої мети;

г) правильної відповіді немає.

9. До аудиторської фірми з проханням про проведення аудиту звернувся банк “Новий”, керівник якого має прями родинні стосунки з аудитором цієї фірми. Чи може аудиторська фірма укласти договір:

а) це суперечить чинному законодавству;

б) це є порушенням принципу незалежності, але не суперечить чинному законодавству;

в) це не суперечить чинному законодавству;

г) має право, якщо вказаний аудитор не братиме участь в обслуговуванні клієнта.

10. Аудиторська фірма отримала кредит у банку “Надра”, де відкритий її поточний рахунок. Чи може вона здійснювати аудит річної бухгалтерської звітності цього банку:

а) може, якщо її аудитор має сертифікат серії “Б” або “А”;

б) це суперечить чинному законодавству;

в) це не суперечить чинному законодавству.

11. Перша в історії аудиторська організація (об'єднання):

а) Американська асоціація дипломованих громадських бухгалтерів;

б) Единбурзький інститут аудиторів;

в) Нью-Йоркська асоціація аудиторів;

г) Комітет з практики аудиту (Великобританія).

12. Організаційне оформлення аудиту в Україні відбулося у зв'язку з:

а) діяльністю на території України представництв АТ “Інааудит”, заснованого за часів СРСР (1987р.);

б) відкриттям в Україні дочірньої фірми “Артур Андерсен” (1992 р.);

в) прийняттям і введенням в дію Закону України “Про аудиторську діяльність” (1993 р.);

г) правильної відповіді немає.

13. Хто з перелічених осіб не є аудитором?

а) Рой Додж;

б) Роберт Монтгомері;

в) Р. Адамс;

г) Дж. Лоббек;

д) Рой Джонсон.

14. Загальнонауковими методами, які застосовуються під час проведення аудиту, є:

- а) аналіз і синтез;
- б) зустрічна перевірка і дослідження документів;
- в) інвентаризація та технологічний контроль;
- г) аналогія і моделювання;
- д) індукція і дедукція;
- е) експертиза і службове розслідування;
- є) абстрагування і конкретизація;
- ж) системний аналіз і функціонально вартісний аналіз;
- з) відповідь а, г, д, е, ж;
- к) відповідь а, б, в, г, д, е, є, ж.

15. До органолептичних методів аудиту зараховують:

- а) експертизу;
- б) дослідження документів;
- в) економічний аналіз;
- г) контрольні заміри робіт;
- д) оцінку законності і обґрунтованості господарських операцій;
- е) відповідь а, в, г;
- є) відповідь а, г.

16. Які законодавчо-нормативні акти, що регулюють аудиторську діяльність, з наведеного переліку на теперішній час в Україні втратили чинність або яких не було взагалі?

- а) Закон України „Про аудиторську діяльність”;
- б) Національні нормативи аудиту;
- в) Положення про постійне обов’язкове удосконалення професійних знань аудиторів України;
- г) Положення про сертифікацію аудиторів;
- д) Положення про державну реєстрацію суб’єктів аудиторської діяльності;
- е) Положення про Реєстр суб’єктів аудиторської діяльності;
- є) Положення про відповідальність суб’єктів аудиторської діяльності;
- ж) відповідь б, е, є;
- з) відповідь б, г, е, є.

17. Основна мета аудиту полягає в:

- а) об’єктивному вивченні фактичного стану справ на підприємстві, виявленні тих факторів і умов, які негативно впливають на виконання прийнятих рішень;
- б) висловленні думки аудитора щодо перевіреної інформації і доведення цієї думки через висновок до користувачів;
- в) перевірці дотримання працівниками підприємства посадових обов’язків, а також нормативно-правових актів, що регулюють виробничі відносини в різних галузях економіки.

18. До видів контролю в залежності від часу здійснення належать:

- а) попередній, поточний, наступний;

- б) вхідний, спрямовуючий, вихідний;
- в) попередній, вихідний, спрямовуючий.

19. Гарантія достовірності показників обліку і звітності аудитором надається під час проведення:

- а) оглядової (експрес) перевірки;
- б) операційної перевірки;
- в) аудиторської тематичної перевірки.

20. Перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів – це:

- а) аудит;
- б) інвентаризація;
- в) ревізія.

21. За видом діяльності обов'язковому щорічному аудиту підлягають:

- а) підприємства торгівлі;
- б) підприємства громадського харчування;
- в) банки;
- г) дитячі дошкільні заклади освіти.

22. Щорічному обов'язковому аудиту підлягають суб'єкти, якщо в їх статутному капіталі частка іноземного капіталу інвестора становить:

- а) більше 25%;
- б) більше 59%;
- в) не менше 2/3;
- г) незалежно від розміру частки.

23. Назвіть найважливіший рівень контролю з точки зору власника:

- а) державний контроль;
- б) внутрішній контроль;
- в) аудиторський контроль;
- г) контроль фінансових органів;
- д) контроль з боку вищестоящих органів.

24. Чи може одна і та ж аудиторська фірма надавати підприємству послуги по веденню бухгалтерського обліку та складати аудиторський висновок щодо достовірності звітності такого підприємства:

- а) не може, це протирічить вимогам Закону України „Про аудиторську діяльність”;
- б) може, якщо фірма надає послуги за різними договорами;
- в) може, вирішується за замовленням підприємства;
- г) не може, це протирічить вимогам Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- д) правильної відповіді немає.

25. Хто встановлює форми та методи проведення зовнішнього аудиту?

- а) аудитор самостійно відповідно до мети аудиту;

- б) замовник на рівні підприємства;
- в) МСА;
- г) встановлені Законом України „Про аудиторську діяльність”.

Тема 2. Організаційні засади аудиторської діяльності та її регулювання

- 2.1. Організація аудиторської діяльності
- 2.2. Статус аудитора та сертифікація аудиторів
- 2.3. Управління аудиторською діяльністю
- 2.4. Порядок створення та функціонування аудиторських фірм
- 2.5. Правове регулювання аудиторської діяльності

I. Основні терміни та поняття

Аудиторська палата України (АПУ) (*Audit board of Ukraine (ABU)*) – це незалежний, самостійний орган, метою якого є сприяння розвитку, вдосконалення та уніфікації аудиторської справи в Україні. АПУ є юридичною особою, має свою печатку, емблему, рахунки в банку.

Аудитор постійний (*permanent auditor*) – це аудитор, який провів аудит, склав висновок про фінансову звітність за попередній період і продовжує виконувати функції аудитора в поточному періоді.

Сертифікат аудитора (*auditor certificate*) – посвідчення, яке видається Аудиторською палатою України та засвідчує кваліфікаційну придатність фахівця на здійснення аудиторської діяльності.

Сертифікація аудиторів (*auditors' certifying*) - визначення кваліфікаційної придатності на заняття аудиторською діяльністю.

Стандарти аудиту (*standards of audit*) - це загальні вимоги щодо проведення аудиту, яких повинні дотримуватись аудитори під час виконання ними своїх професійних обов'язків, тобто здійснюючи аудит фінансової звітності.

Стандарти аудиту міжнародні (*International standards of audit*) - прийняті Міжнародною федерацією бухгалтерів стандарти, які містять основні принципи та необхідні процедури, а також відповідне керівництво у формі пояснень.

Фірма аудиторська (*audit company*) - за українським законодавством – юридична особа, створена відповідно до законодавства, яка здійснює виключно аудиторську діяльність; за МСА - це фірма чи інший суб'єкт господарювання, яка надає аудиторські послуги (якщо треба, із залученням партнерів) або приватний аудитор-практик.

Тести для самоконтролю

1. Термін чинності сертифіката аудитора України складає:

- а) три роки;
- б) десять років;
- в) п'ять років;
- г) необмежений.

2. Органом, уповноваженим здійснювати сертифікацію аудиторської діяльності в Україні, є:

- а) Спілка аудиторів України;
- б) Аудиторська палата України;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Ліга аудиторів України.

3. Якої організаційно-правової форми може бути аудиторська фірма:

- а) будь-якої, згідно із законодавством;
- б) приватні фірми;
- в) ТзОВ;
- г) акціонерні товариства.

4. При проведенні аудиторської перевірки аудитори:

- а) є абсолютно незалежними;
- б) повинні погоджувати свої дії з державними контролюючими органами;
- в) повинні погоджувати свої дії з керівником аудиторської фірми.

5. Аудитори, які пройшли атестацію та бажають працювати самостійно, а також аудиторські фірми починають свою діяльність:

- а) після одержання сертифіката;
- б) після одержання ліцензії;
- в) після державної реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності, одержання сертифіката та включення в державний Реєстр аудиторів.

6. Методи аудиторської перевірки, що використовуються при проведенні перевірки конкретного суб'єкта підприємницької діяльності, визначаються:

- а) керівником аудиторської фірми;
- б) самим аудитором;
- в) Міністерством фінансів України.

7. Загальний розмір частки засновників (учасників, акціонерів) аудиторської фірми, які не є аудиторами, не може перевищувати:

- а) 40%;
- б) 30%;
- в) 60%.

8. Керівником аудиторської фірми може бути:

- а) тільки сертифікований аудитор;
- б) особа, що має вищу освіту;
- в) правильної відповіді немає.

9. Право на отримання сертифіката аудитора мають:

- а) всі громадяни України без обмежень;
- б) фізичні особи, які здобули вищу освіту, мають необхідні знання з питань аудиту, фінансів, економіки та господарського права, досвід роботи не менше трьох років підряд на посадах ревизора, бухгалтера, юриста, фінансиста, економіста, асистента (помічника) аудитора;
- в) фізичні особи, які мають вищу економічну або юридичну освіту, документ про здобуття якої визнається в Україні, необхідні знання з питань аудиту, фінансів, економіки та господарського права, досвід роботи не менше

трьох років підряд на посадах ревизора, бухгалтера, юриста, фінансиста, економіста, асистента (помічника) аудитора.

10. Повноваження Аудиторської палати України визначені:

- а) Законом України “Про державну контрольно-ревізійну службу”;
- б) Законом України “Про аудиторську діяльність”;
- в) Статутом аудиторської палати України.

11. Частка сертифікованих аудиторів у статутному капіталі аудиторської фірми, що займається аудитом, для її включення до Реєстру суб’єктів аудиторської діяльності повинна становити:

- а) не менше 52%;
- б) не менше 70%;
- в) не менше 100%;
- г) цей показник не має значення для реєстрації.

12. У якому році було створено Аудиторську палату України?

- а) 1989;
- б) 1991;
- в) 1993;
- г) 1995;
- д) 1997.

13. У якому році було створено Спілку аудиторів України?

- а) 1990;
- б) 1992;
- в) 1994;
- г) 1996;
- д) 1998.

14. Який термін повноваження членів АПУ?

- а) 1 рік;
- б) 2 роки;
- в) 3 роки;
- г) 5 років;
- д) нема правильної відповіді.

15. Загальна кількість членів АПУ становить:

- а) 5 осіб;
- б) 10 осіб;
- в) 15 осіб;
- г) 20 осіб;
- д) нема правильної відповіді.

16. До АПУ делегується по одному представнику від:

- а) Національного банку України;
- б) Державної податкової адміністрації України;
- в) Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;
- г) Головного контрольно-ревізійного управління України;
- д) Міністерства фінансів України;
- е) Міністерства юстиції України;
- є) Державного комітету статистики України;

- ж) Міністерства економіки України;
- з) Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України;
- и) Рахункової палати України;
- і) відповідь а, б, в, д, е, є, ж;
- ї) всі відповіді правильні.

17. В Україні існують сертифікати аудиторів таких серій:

- а) Б;
- б) СД;
- в) АБ;
- г) А;
- д) відповідь а, г.

18. Всі аудиторські фірми і аудитори повинні бути внесені до:

- а) журналу реєстрації аудиторських фірм;
- б) Реєстру аудиторських фірм і аудиторів;
- в) переліку підприємств, організацій, установ, що мають право проводити аудит;
- г) Переліку суб'єктів аудиторської діяльності.

19. Офіційний документ, який засвідчує право громадянина України на здійснення аудиту підприємств і банків на території України, є:

- а) сертифікат аудитора;
- б) посвідчення аудитора;
- в) свідоцтво аудитора;
- г) ліцензія аудитора.

20. Громадське об'єднання, яке об'єднує на добровільних засадах діючих аудиторів, це:

- а) Об'єднання бухгалтерів України;
- б) Федерація бухгалтерів і аудиторів України;
- в) АПУ;
- г) Спілка аудиторів України;
- д) Ліга аудиторів України.

21. Видачу сертифіката аудитора в Україні здійснює:

- а) САУ;
- б) ФПБАУ;
- в) АПУ;
- г) МФУ.

22. Ведення поточних справ АПУ здійснює:

- а) Секретаріат АПУ;
- б) Спостережна рада АПУ;
- в) Голова АПУ;
- г) Робочі комісії АПУ.

23. АПУ можуть бути застосовані такі стягнення до аудиторів:

- а) попередження;
- б) припинення дії сертифіката на строк до 1 року;
- в) грошовий штраф;
- г) анулювання сертифіката;

- д) догана;
- е) всі відповіді правильні;
- є) відповідь а, б, г.

24. Припинення дії сертифіката аудитора на строк до 1 року здійснюється у випадках:

- а) систематичного або грубого порушення чинного законодавства України, нормативів аудиту;
- б) встановлення фактів подання недостовірної інформації у документах, які пред'явили для видачі сертифіката;
- в) одиничного і не грубого порушення чинного законодавства України, нормативів аудиту;
- г) невиконання аудитором у строк повноважень АПУ;
- д) встановлення неодноразових фактів низької якості аудиторських перевірок.

25. Відповідальність аудитора може бути:

- а) кримінальна;
- б) професійна;
- в) адміністративна;
- г) цивільна;
- д) відповідь а, б, г;
- е) відповідь а, в, г.

26. Для продовження сертифіката, термін якого закінчується, аудитор повинен подати до АПУ такі документи:

- а) копію трудової книжки, завіреної у встановленому порядку;
- б) документ про внесення плати за продовження дії сертифіката;
- в) реферат про аудиторську діяльність і підвищення кваліфікації за період володіння сертифікатом;
- г) копію посвідчення про навчання за програмою удосконалення професійної освіти аудитора (за кожний рік володіння сертифікатом);
- д) сертифікат, термін дії якого закінчується;
- е) клопотання про продовження терміну дії сертифіката за встановленою формою;
- є) відповідь а, б, в, д, е;
- ж) всі відповіді правильні.

27. Усі сертифіковані аудиторів України зобов'язані удосконалювати свої професійні знання за програмою, затвердженою АПУ, один раз на:

- а) 1 рік;
- б) 2 роки;
- в) 3 роки;
- г) 4 роки.

28. До принципів професійної етики аудитора належать:

- а) конфіденційність;
- б) повнота;
- в) чесність;
- г) науковість;

- д) професійна незалежність;
- е) відповідь а, в, д;
- є) всі відповіді правильні.

29. Хто такий аудитор?

- а) інспектор ДПА;
- б) власник автомобіля AUDI;
- в) особа, яка має сертифікат аудитора, здійснює діяльність у складі аудиторської фірми або самостійно;
- г) випускник ВУЗу за спеціальністю „Облік і аудит”.

Тема 3. Професійна етика аудиторів та контроль якості аудиторських послуг

- 3.1. Поняття професійної етики (професійної культури) аудитора
- 3.2. Концептуальні підходи до незалежності аудитора
- 3.3. Контроль за якістю аудиторських послуг

I. Основні терміни та поняття

Відповідальність аудитора (*auditor's responsibility*) – включає: 1) цивільно-правову відповідальність відповідно до договору та закону; 2) професійну відповідальність у вигляді попередження, зупинення чинності сертифіката на строк до одного року або анулювання сертифіката; 3) інші види відповідальності відповідно до закону.

Етика професійна (*professional ethics*) – комплекс принципів службової поведінки та ставлення до виконання фахових обов'язків, що відповідають вимогам міжнародних стандартів аудиту та визначаються інтересами суспільства, допомагають незалежним аудиторам у підтримці прозорості і реальності фінансової звітності, що подається її користувачам.

Кодекс професійної етики аудиторів України (*Ukrainian auditors professional ethics code*) – система правил, що регламентують професійні дії аудиторів, правила надання аудиторських послуг, запроваджують фундаментальні принципи етики, які зобов'язаний дотримуватись аудитор.

Компетентність професійна (*reasonable diligence (professional competence)*) - аудитор зобов'язаний постійно підтримувати професійні знання та навички на рівні, потрібному для надання клієнтові чи роботодавцеві компетентних професійних послуг, що базуються на знаннях сучасних тенденцій практики, законодавства та технологій. Професійний бухгалтер повинен діяти сумлінно.

Контроль поточний (*current control*) – контроль, який проводиться в процесі здійснення господарських операцій для виявлення недоліків прийнятих рішень з метою застосування оперативних заходів щодо усунення негативних факторів.

Тести для самоконтролю

1. Професійна етика - це

- 1) система конкретизованих моральних норм і принципів із врахуванням особливостей тієї чи іншої професійної діяльності;
- 2) специфічна підсистема суспільної моральності, пов'язана з господарською діяльністю;
- 3) моральні принципи ділового спілкування;
- 4) правила, що регламентують порядок ділових зустрічей і переговорів та ділових стосунків в цілому.

2. До аудиторської фірми з проханням про проведення аудиту звернувся банк "Новий", керівник якого має прямі родинні стосунки з аудитором цієї фірми. Чи може аудиторська фірма укласти договір:

- 1) це суперечить чинному законодавству;
- 2) це є порушенням принципу незалежності, але не суперечить чинному законодавству;
- 3) це не суперечить чинному законодавству;
- 4) має право, якщо вказаний аудитор не братиме участь в обслуговуванні клієнта.

3. Яка організація розробила Кодекс професійної етики бухгалтерів?

- 1) Міжнародна федерація бухгалтерів;
- 2) Аудиторська палата України;
- 3) Спілка аудиторів України;
- 4) Міністерство фінансів України;
- 5) правильної відповіді немає.

4. Частина Б Кодексу професійних бухгалтерів призначена для:

- 1) усіх бухгалтерів-практиків;
- 2) шатних працівників;
- 3) практикуючих бухгалтерів (аудиторів);
- 4) податківців;
- 5) працівників державних контролюючих органів.

5. Контроль якості аудиторських послуг здійснюється:

- 1) АПУ;
- 2) САУ;
- 3) НБУ;
- 4) Міністерством фінансів України.

6. Погрози судових позовів відносяться до загрози:

- 1) власного інтересу;
- 2) тиску;
- 3) особистих стосунків;
- 4) захисту;
- 5) порушень.

7. Економічний аспект незалежності аудитора включає:

- 1) відповідальність за роботу, виконану іншими аудиторами;
- 2) обмеження суми винагороди від підприємства-клієнта;

- 3) належне виконання професійних обов'язків;
- 4) договірну основу відносин між аудитором і його клієнтом.

8. На який з принципів професійної етики аудитора може вплинути запропонований клієнтом гонорар (10000 грн. плюс 1% преміальних від суми чистого прибутку)?

- 1) незалежності;
- 2) відповідальності;
- 3) компетентності;
- 4) майстерності.

9. Яких фундаментальних принципів повинен дотримуватись професійний бухгалтер (аудитор)?

- 1) незалежності;
- 2) об'єктивності;
- 3) компетентності;
- 4) майстерності;
- 5) конфіденційності;
- 6) чесності;
- 7) професійної поведінки;
- 8) професійні норми та технічні стандарти;
- 9) усі відповіді є правильними.

10. Перевірка дотримання аудитором професійної етики здійснюється:

- 1) САУ;
- 2) АПУ;
- 3) Інститутом внутрішніх аудиторів;
- 4) Міністерством фінансів України.

11. Які із наведених обставин визначають загрозу власного інтересу аудитора?

- 1) погрози судових позовів;
- 2) наявність спільного з клієнтом фінансового інтересу;
- 3) складання висновку щодо ефективності проектів, оцінки їх виконання після участі в їх розробці чи впровадженні;
- 4) близькі стосунки з керівництвом підприємства-клієнта.

12. Принцип об'єктивності означає:

- 1) аудиторам потрібно здійснювати аудиторську перевірку з професійною майстерністю та залучати до аудиту спеціалістів, що мають фахову підготовку, досвід, знання у певній галузі;
- 2) вміле визначення та застосування законодавчих, нормативно-правових актів для законності здійснення оцінки господарських операцій, їх документування, відображення в обліку та звітності;
- 3) аудитор має бути справедливим, компетентним, старанно надавати аудиторські послуги, відповідати рівню професійних знань, який би не викликав сумніву у клієнта щодо професіоналізму наданих йому послуг;
- 4) аудитор має бути чесним, об'єктивним на всіх етапах роботи і висловлювати об'єктивну думку про об'єкт дослідження.

13. Принцип компетентності означає:

- 1) аудиторам потрібно здійснювати аудиторську перевірку з професійною майстерністю та залучати до аудиту спеціалістів, що мають фахову підготовку, досвід, знання у певній галузі;
- 2) аудитор має бути чесним, об'єктивним на всіх етапах роботи і висловлювати об'єктивну думку про об'єкт дослідження;
- 3) аудитор не має права без згоди клієнта розголошувати або розкривати інформацію, отриману ним у процесі надання професійних послуг, використовувати її у своїх цілях;
- 4) вміле визначення та застосування законодавчих, нормативно-правових актів для законності здійснення оцінки господарських операцій, їх документування, відображення в обліку та звітності.

14. Незалежність вимагає:

- 1) незалежності думки;
- 2) незалежності відносин;
- 3) незалежності поведінки;
- 4) правильними є відповіді 1,3;
- 5) правильними є усі відповіді.

15. Незалежність поведінки означає:

- 1) можливість надати без будь-якого впливу, що може ставити під загрозу професійне судження, і діяти чесно з дотримання об'єктивності та професійного скептицизму;
- 2) уникнення фактів та обставин, настільки суттєвих, що розсудлива та поінформована третя сторона, знаючи всю відповідну інформацію, в тому числі вжиті застережні заходи, обґрунтовано дійшла би висновку, що чесність, об'єктивність чи професійний скептицизм фірми, члена групи з надання впевненості знаходиться під загрозою;
- 3) особа, яка здійснює професійне судження, має бути вільною від усіх економічних, фінансових та інших відносин;
- 4) правильними є обидві відповіді.

16. Визначити відповідність між етичними принципами та їх характеристикою:

<i>А. майстерність</i> <i>Б. конфіденційність</i> <i>В. чесність</i> <i>Г. професійна поведінка</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) аудитор повинен створювати і підтримувати добру репутацію професії, не вдаватися до будь-яких дій, які можуть дискредитувати її; 2) аудитор не має права без згоди клієнта розголошувати або розкривати інформацію, отриману ним у процесі надання професійних послуг, використовувати її у своїх цілях; 3) вміле визначення та застосування законодавчих, нормативно-правових актів для законності здійснення оцінки господарських операцій, їх документування, відображення в обліку та звітності; 4) аудитор має бути чесним, об'єктивним на всіх етапах роботи і висловлювати об'єктивну думку про об'єкт
--	--

	дослідження.
--	--------------

17. Визначити відповідність між принципами незалежності аудитора та їх характеристикою:

<i>А. правові</i>	1) розподіл відповідальності за оцінку звітності та за фінансову звітність; 2) конфіденційність інформації щодо клієнта; 3) обмеження суми винагороди від одного клієнта.
<i>Б. етичні</i>	
<i>В. економічні</i>	

18. Класифікувати обставини, що можуть створювати відповідні загрози дотримання принципів професійної етики:

<i>А. власного інтересу</i>	1) тиск з метою зменшення обсягу роботи з наступним зменшенням розміру гонорару; 2) отримання подарунків від клієнта, крім випадків, коли їх цінність є вочевидь незначною; 3) наявність тісних ділових стосунків із клієнтом; 4) володіння акціями зареєстрованого на біржі суб'єкта господарювання як його засновника, коли він є клієнтом з аудиту фінансової звітності; 5) аудитор був посадовою особою нинішнього підприємства-клієнта.
<i>Б. власної оцінки</i>	
<i>В. захисту</i>	
<i>Г. особистих стосунків</i>	
<i>Д. тиску</i>	

19. Яке слово (цифра) пропущено в реченні?

Професійна ..... – це система конкретизованих моральних норм і принципів із врахуванням особливостей тієї чи іншої професійної діяльності.

Яке слово пропущено в реченні?

..... аудиту – це основні засади, на яких здійснюється аудиторська діяльність.

Тема 4. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінки

- 4.1. Суть і зміст методичних прийомів та аудиторських процедур
- 4.2. Характеристика загальнонаукових прийомів аудиту
- 4.3. Характеристика органолептичних (візуальних) прийомів аудиту
- 4.4. Характеристика документальних прийомів аудиту
- 4.5. Способи аудиту

І. Основні терміни та поняття

Вибірка аудиторська (*audit sampling*) - за МСА – це застосування аудиторських процедур до менш ніж 100% облікових записів (елементів вибірки) в межах залишку на рахунку або класу операцій так, що всі елементи мають шанс бути відібраними. Це дає змогу аудиторів одержати та оцінити аудиторський доказ стосовно деяких характеристик дібраних елементів, що

необхідно для формулювання висновку стосовно генеральної сукупності, з якої здійснюється вибірка.

Запуск сировини і матеріалів у виробництво контрольний (*store control launching*) - передбачає перевірку фактичного витрачання сировини і матеріалів у виробництві, виходу готової продукції, відходів виробництва, продуктивності обладнання, а також встановлення реальності розробки і застосування норм витрачання сировини та матеріалів, палива тощо. За допомогою цього прийому виявляють випадки необґрунтованого списання сировини і матеріалів на випуск продукції як за завищеними нормами, так і понад встановлені норми.

Інвентаризація (*inventorying (inventory check)*) – методичний прийом контролю, перевірка наявності матеріальних цінностей (основних і оборотних фондів), грошових коштів та зіставлення їх фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку.

Перевірка аналітична (*analytical check-up*) - вивчення виявлених відхилень з метою визначення причин виникнення їх наслідків і винних в цьому посадових осіб. При цьому від них одержують письмові пояснення щодо виявлених відхилень.

Перевірка арифметична (*arithmetical check-up*) – перевірка документів, яка здійснюється з метою визначення правильності підрахунків та виявлення зловживань, крадіжок, що приховані за неправильними арифметичними діями.

Перевірка взаємна (*mutual revisal*) - прийом, при якому порівнюють різні за своїм найменуванням і характером документи, в яких відображають різні аспекти однієї і тієї ж або декількох взаємопов'язаних операцій.

Перевірка фактична (*actual checking*) - передбачає перевірку кількісного і якісного стану об'єктів шляхом вивчення, огляду, обмірів, перерахунку, зважування, лабораторного аналізу і т.д.

Перевірка формальна (*formal control*) - передбачає візуальну перевірку правильності записів всіх реквізитів, виявлення безпідставних виправлень, підчисток, приписувань в тексті та цифрах, в перевірці достовірності підписів посадових і матеріально відповідальних осіб.

Процедури аналітичні (*analytical procedures*) - це аналіз важливих відносних показників і їх порівняння разом із підсумковим дослідженням відхилень та взаємозв'язків, які суперечать іншій інформації або мають відхилення від очікуваних величин; це процедури, які складаються з аналізу важливих коефіцієнтів та тенденцій і подальшого вивчення результатів відхилень та взаємозв'язків, які суперечать іншій відповідній інформації або відхиляються від передбачуваних сум.

Процедури контролю (*control procedures*) - це політика і процедури, встановлені управлінським персоналом на додаток до середовища контролю для досягнення конкретних цілей суб'єкта господарювання.

Процедури по суті (*procedures perse*) – це перевірки, виконані для отримання аудиторських доказів із метою виявлення суттєвих викривлень у фінансових звітах.

Тести для самоконтролю

1. До прийомів фактичного контролю відносять:

- 1) обстеження;
- 2) вивчення документів;
- 3) порівняння даних реєстрів синтетичного і аналітичного обліку;
- 4) інвентаризацію;
- 5) правильними є відповіді 1, 4.

2. До прийомів документального контролю відносять:

- 1) прийняття рішень;
- 2) нормативно-правову перевірку операцій;
- 3) інформаційне моделювання;
- 4) співставлення взаємопов'язаних документів.
- 5) правильними є відповіді 2, 4.

3. Для перевірки своєчасності і повноти оприбуткування готівки, отриманої з поточного рахунку у касу підприємства аудитор використовує:

- 1) спостереження;
- 2) опитування;
- 3) інвентаризація;
- 4) звіряння записів у касовій книзі і витягів з банку

4. Для перевірки фактичної наявності основних засобів підприємства аудитор використовує:

- 1) спостереження;
- 2) опитування;
- 3) інвентаризацію;
- 4) нормативно-правову перевірку.

5. При перевірці умов зберігання готівки в касі підприємства аудитор використовує прийом:

- 1) звіряння записів у касовій книзі і виписок банку;
- 2) інвентаризацію;
- 3) нормативно-правову перевірку.
- 4) огляд приміщення каси.

6. Для перевірки фактичної наявності виробничих запасів підприємства - клієнта використовують прийом:

- 1) нормативно-правова перевірка;
- 2) інвентаризація;
- 3) огляд складських приміщень;
- 4) контрольне порівняння залишків.

7. Для контролю дотримання чинних форм документів, послідовності, повноти і правильності заповнення їх реквізитів застосовують:

- 1) арифметичну перевірку документів;
- 2) нормативно-правову перевірку документів;
- 3) перевірку документів за формою;
- 4) логічну перевірку документів.

8. Зустрічну перевірку відвантаження продукції та розрахунків з покупцями застосовують для:

- 1) перевірки виконання виробничої програми;
- 2) виявлення якості реалізованої продукції;
- 3) виявлення повноти реалізації і правильності розрахунків за реалізовану продукцію;
- 4) виявлення резервів збільшення обсягів реалізації.

9. Яким способом здійснюється аудиторська перевірка операцій з виробничими запасами?

- 1) суцільним;
- 2) вибірковим;
- 3) комбінованим;
- 4) правильної відповіді немає.

10. Як називається процес звернення аудитора за інформацією до персоналу суб'єкта господарювання або третіх осіб?

- 1) запит;
- 2) підтвердження;
- 3) анкетування;
- 4) опитування.

11. Як називається метод вивчення аудитором загальної характеристики об'єкта, а потім його складових частин (наприклад, обсяг псування продукції) в загальному і вина відповідальних осіб кожного окремо основним об'єктом аудиту?

- 1) аналогія;
- 2) моделювання;
- 3) індукція;
- 4) дедукція.

12. Як називається використання аудиторських процедур стосовно менш ніж 100% бухгалтерських проводок або показників фінансової звітності, котрі дозволяють аудитору отримати аудиторські докази і, оцінивши окремі характеристики відібраних даних, розповсюдити дієвість цих доказів на всю сукупність даних?

- 1) аудиторський ризик;
- 2) аудиторська вибірка;
- 3) аудиторські докази;
- 4) аудиторські свідчення.

13. Які методи найчастіше використовуються при аудиті рахунків дебіторів?

- 1) контрольний запуск сировини і матеріалів;
- 2) запит і підтвердження;
- 3) контрольні заміри;
- 4) інвентаризація;
- 5) застосовуються усі наведені методи.

14. Як називається перевищення фактичної наявності матеріальних цінностей

в порівнянні з даними бухгалтерського обліку?

- 1) пересортиця;
- 2) лишки;
- 3) нестачі;
- 4) відхилення.

15. За допомогою яких прийомів контролю аудитор може визначити реальний стан об'єктів на виробничому підприємстві?

- 1) фактичного контролю;
- 2) інвентаризації статей балансу на дату складання фінансової звітності;
- 3) контрольних запусків сировини у виробництво, контрольного обмірювання;
- 4) перевірки якості сировини і основних матеріалів.

16. Як називається вивчення об'єктів аудиту в сукупності усіх елементів і факторів, які зумовили даний факт (встановлення причин і зв'язків, що спричинили порушення)?

- 1) системний аналіз;
- 2) функціонально-вартісний аналіз;
- 3) конкретизація;
- 4) абстрагування;
- 5) моделювання.

17. Виберіть прийоми, які застосовуються аудитором при проведенні перевірки, залежно від їх видів:

<p><i>А. Загальнонаукові</i> <i>В. Фактичні</i> <i>С. документальні</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. аналіз та синтез; 2. інвентаризація; 3. перевірка по суті; 4. індукція та дедукція; 5. аналогія та моделювання; 6. контрольний запуск сировини та матеріалів у виробництво; 7. зустрічна перевірка; 8. абстрагування, та конкретизація; 9. отримання письмових пояснень і довідок; 10. системний аналіз; 11. функціонально-вартісний аналіз; 12. контрольне порівняння залишків; 13. відновлення кількісно-сумового обліку.
---	--

18. Вибрати відповідно наведеним нижче прийомам аудиту визначення їх змісту:

<p><i>А. Опитування</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. оцінка фінансової інформації шляхом дослідження взаємозв'язку між окремими показниками, фінансовими і не фінансовими даними; 2. отримання письмової та усної інформації з питань аудиторської перевірки від працівників підприємства;
<p><i>Б. Інспекція</i></p>	
<p><i>В. Запит</i></p>	
<p><i>Г. Аналітичні процедури</i></p>	

	3. процес звернення за інформацією до персоналу суб'єкта господарювання або третіх осіб; 4. перевірка фізичної наявності матеріальних активів, необхідність їх для господарської діяльності клієнта, а також перевірка відповідних облікових записів, розрахунків тощо.
--	--

19. Вибрати відповідно наведеним нижче прийомам аудиту визначення їх змісту:

<p><i>А. Абстрагування</i> <i>Б. Моделювання</i> <i>В. Системний аналіз</i> <i>Г. Конкретизація</i></p>	<p>1. заміна об'єкту аудиту його аналогом для того, щоб визначити варіанти майбутніх подій та оцінити можливі наслідки прийняття відповідних рішень в аудиті 2. на основі вивчення аудитором конкретних об'єктів виявляють закономірність за іншими об'єктами; 3. вивчення стану об'єктів за певних конкретних умов їх існування або існування певних подій, явищ чи процесів; 4. вивчення об'єктів аудиту в сукупності усіх елементів і факторів, які зумовили даний факт.</p>
---	---

20. Яке слово пропущено в реченні?

..... – це методичний прийом аудиту, перевірка наявності матеріальних цінностей (основних і оборотних фондів), грошових коштів, розрахунків та зіставлення їх фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку

21. Яке слово пропущено в реченні?

Для контролю дотримання чинних форм документів, послідовності, повноти і правильності заповнення їх реквізитів застосовують..... перевірку документів

22. Яке слово пропущено в реченні ?

В аудиті застосовуються загальнонаукові методичні прийоми дослідження: спостереження й експеримент, ідеалізація і формалізація, ... та синтез, індукція та дедукція, гіпотеза й аналогія, вимірювання та обчислення, опитування і порівняння тощо

Тема 5. Умови домовленостей про здійснення аудиту

5.1.Порядок домовленості про проведення аудиту за міжнародним стандартом 210 „Узгодження умов виконання завдань з аудиту ”

5.2. Документальне оформлення двосторонньої згоди з умовами аудиту (лист-запит, лист-зобов'язання, договір).

5.3. Прийняття змін у домовленості.

І. Основні терміни та поняття

Договір на проведення аудиту (*audit examination contract*) – основний документ, який свідчить про досягнення домовленості між клієнтом та

виконавцем про проведення аудиторської перевірки, закріплює права, обов'язки і відповідальність сторін. Договір документально засвідчує, що сторони дійшли згоди з усіх моментів, обумовлених у ньому.

Замовник (customer) – юридична або фізична особа, що звернулася із замовленням до аудитора.

Лист-зобов'язання (letter-obligation) - документує і підтверджує згоду аудитора з призначенням, метою та обсягом аудиту, ступінь відповідальності аудитора перед клієнтом і форму будь-яких звітів та висновків.

Тести для самоперевірки

1. Згідно з вимогами Цивільного кодексу України договір на проведення аудиту є укладеним:

- 1) якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов;
- 2) коли сторони почали виконувати зобов'язання;
- 3) якщо сторони узгодили всі суперечності, що у них виникли у переддоговірний період;
- 4) якщо він не суперечить чинному законодавству.

2. Істотними умовами договору є:

- 1) будь-які умови, які погоджені сторонами договору;
- 2) лише умова про предмет договору;
- 3) умови про предмет, ціну та строк дії договору;
- 4) дане питання законодавчо не врегульовано.

3. Перед укладанням договору з новим клієнтом аудиторю необхідно вивчити такі питання:

- 1) які конкретно послуги повинні бути надані клієнту;
- 2) чи існують професійні причини, через які недоцільно надавати послуги цьому клієнту;
- 3) чи можуть бути повністю дотримані нормативи аудиту або інші релевантні вимоги в разі надання таких послуг;
- 4) правильними є відповіді 1, 2;
- 5) правильними є відповіді 1, 3;
- 6) усі відповіді є правильними.

4. Який термін проведення аудиторської перевірки?

- 1) не більше 30 календарних днів;
- 2) не більше 20 календарних днів;
- 3) чітко не регламентований і обумовлюється в договорі на здійснення аудиторської перевірки;
- 4) визначається територіальним відділенням Аудиторської палати України.

5. Визначити складові документообігу для досягнення угоди на проведення аудиту:

- 1) лист-пропозиція;
- 2) звіт аудитора;
- 3) договір на проведення аудиту;
- 4) аудиторський висновок;
- 5) лист-зобов'язання;

6) правильними є відповіді 1, 2, 5;

7) правильними є відповіді 1, 3, 5.

6. До укладання і підписання договору аудитору необхідно ознайомитися з клієнтом шляхом:

1) вивчення установчих документів;

2) вивчення результатів попередньої аудиторської перевірки;

3) загального огляду звітності;

4) ознайомлення з діяльністю суб'єкта господарювання;

5) правильними є відповіді 1, 2, 3;

6) правильними є відповіді 1, 3, 4.

7) усі відповіді є правильними;

8) правильної відповіді немає.

7. У листі-зобов'язанні про проведення аудиторської перевірки не зазначають:

1) мету аудиторської перевірки фінансових звітів;

2) відповідальність управлінського персоналу за фінансові звіти;

3) обсяг аудиторської перевірки;

4) вид аудиторського висновку;

5) форму будь-яких звітів і висновків;

6) вимогу про вільний доступ до всіх бухгалтерських записів, документації та іншої інформації.

8. Порядок підготовки, умови та зміст договору на проведення аудиту в Україні регулюються:

1) МСА 300;

2) МСА 210;

3) МСА 120;

4) МСА 500.

9. Договір про надання аудиторських послуг може мати:

1) тільки разовий характер;

2) тільки довготерміновий характер;

3) разовий або довготерміновий характер;

4) правильної відповіді немає.

10. Які види відповідальності аудиторських фірм (аудиторів) можуть бути описані в договорі на проведення аудиту?

1) цивільна;

2) кримінальна;

3) професійна;

4) за нормами трудового права;

5) усі відповіді є правильними;

6) правильної відповіді немає.

11. Відповідальність сторін договору регламентується:

1) Цивільним кодексом України;

2) Господарським кодексом України;

3) Законом України “Про аудиторську діяльність”;

4) правильними є відповіді 1, 2.

5) правильними є відповіді 1, 3.

12. Обов'язок виконавця по відшкодуванню збитків замовнику передбачено Цивільним кодексом України (ст. 906 ЦКУ):

- 1) залежно від наявності або відсутності подібного пункту в договорі;
- 2) незалежно від наявності або відсутності подібного пункту в договорі;
- 3) на розсуд аудитора;
- 4) за рішенням директора аудиторської фірми.

13. З метою мінімізації своєї відповідальності аудиторські фірми (аудитори) повинні:

- 1) дотримуватись стандартів аудиту та Кодексу професійної етики;
- 2) наймати кваліфікований персонал, який потрібно адекватно підготувати і контролювати;
- 3) знати специфіку господарських операцій фірми (клієнта);
- 4) підтримувати високу якість аудиту;
- 5) правильно документувати роботу;
- 6) отримати документи, що визначають взаємні обов'язки аудитора і клієнта;
- 7) усі відповіді є правильними;
- 8) правильної відповіді немає.

14. Проведення аудиту фінансової звітності є обов'язковим для підтвердження достовірності та повноти річної фінансової звітності таких підприємств:

- 1) ПАТ;
- 2) банків;
- 3) підприємств-емітентів облігацій;
- 4) підприємства громадського харчування;
- 5) дитячих дошкільних закладів освіти;
- 6) страхових і холдингових компаній.

15. На міжнародному рівні розроблення і впровадження аудиторських стандартів здійснює:

- 1) Аудиторська палата України;
- 2) Спілка аудиторів України;
- 3) Міжнародний комітет аудиторської практики;
- 4) Американський інститут присяжних бухгалтерів.

16. Який найважливіший рівень контролю з точки зору власника?

- 1) державний контроль;
- 2) внутрішній контроль;
- 3) аудиторський контроль;
- 4) контроль фінансових органів;
- 5) контроль з боку вищестоящих органів.

17. Класифікувати причини зміни попередньої домовленості (на умовно-обгрунтовані та умовно-необгрунтовані):

А. Умовно-обгрунтовані причини	1) неправильне розуміння клієнтом мети та призначення аудиту; 2) обмеження аудитора в часі;
--------------------------------	--

В. Умовно-необґрунтовані причини	1) зникла необхідність у проведенні аудиторських робіт; 4) зменшення клієнтом вартості робіт.
----------------------------------	--

18. Визначити відповідність між формами розрахунків за аудиторські послуги та їх характеристикою:

<p>A. Погодинна оплата B. Відрядна оплата C. Комбінована оплата D. Оплата за результатами E. Акордна оплата</p>	<p>1) оцінка вартості однієї години (дня) роботи аудитора залежить від його кваліфікації; 2) сума оплати за всю роботу визначається після ознайомлення аудитора з особливостями діяльності клієнта, оцінки аудиторського ризику і приблизної трудомісткості роботи; 3) розрахунок проводиться, зважаючи на визначення вартості однієї операції, виконаної аудитором, або вартості однієї операції звітності; 4) встановлюється у вигляді частки від зекономлених для клієнта фінансових ресурсів, що були виявлені внаслідок визначення помилок і неточностей при веденні бухгалтерського обліку, оформленні документації, сплати податків тощо; 5) будь-які комбінації із вище наведених форм і видів оплати аудиторських послуг.</p>
---	--

19. Яке слово пропущено в реченні?

Договір на проведення обов'язкового аудиту відноситься до ..... договорів та за своїми характеристиками є двостороннім, відплатним та поіменованим

20. Яке слово пропущено в реченні?

Підставою для надання аудиторських послуг є ....., який укладається між аудитором (аудиторською фірмою) та замовником

Тема 6. Оцінка системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту

- 6.1. Суть, об'єкти і суб'єкти внутрішнього контролю та аудиту
- 6.2. Аудиторська оцінка стану внутрішньогосподарського контролю
- 6.3. Оцінка стану внутрішнього аудиту

I. Основні терміни та поняття

Аудит внутрішній (internal audit) – це діяльність з оцінювання, яка організована в межах суб'єкта господарювання і яку виконує окремий відділ.

Тести для самоконтролю

1. Під внутрішнім аудитом розуміють:

- а) процес доведення стану об'єкта до планованих значень системи;
- б) оцінювальну діяльність служби, створеної суб'єктом господарювання;
- в) розробку методів стимулюючого впливу на об'єкт управління або коригування планових параметрів;
- г) контроль за технологічним процесом.

2. Функціями внутрішнього аудиту є:

- а) перевірка, оцінювання та моніторинг відповідності й функціонування систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;
- б) виконання захисної ролі, пов'язаної зі зберіганням активів, отриманням точної інформації про наявність майна власника;
- в) інформаційне моделювання;
- г) контроль за технологічним процесом;
- д) відповіді а, б;
- е) відповіді в, г.

3. Основними завданнями внутрішнього аудиту є:

- а) надання консультацій управлінському персоналу;
- б) спостереження за бухгалтерським обліком і внутрішнім контролем, перевірка фінансової і господарської інформації;
- в) надання повної достовірної інформації про діяльність підприємства та його фінансово-майновий стан;
- г) підтвердження достовірності фінансової звітності;
- д) оцінка отриманих свідчень та підготовка аудиторського звіту.

4. Стандарти професійної практики внутрішнього аудиту визначають:

- а) основні принципи практики внутрішнього аудиту;
- б) концептуальну базу, що є основою широкого спектру послуг;
- в) критерії оцінки функціонування внутрішнього аудиту;
- г) рекомендації з удосконалення систем і процедур контролю підприємства;
- д) всі відповіді правильні.

5. Суб'єкти внутрішнього аудиту призначаються:

- а) аудиторською фірмою;
- б) фіскальними органами;
- в) професійною організацією;
- г) власником або управлінським персоналом суб'єкта господарювання.

6. Чи має право служба внутрішнього аудиту підтверджувати достовірність фінансової звітності?

- а) так;
- б) ні;
- в) за погодженням із Спостережною Радою господарюючого суб'єкту;
- г) у разі взаємодії із незалежним зовнішнім аудитором.

7. За часом здійснення операцій внутрішній аудит поділяють на:

а) аудит фінансової звітності, аудит на відповідність вимогам, операційний аудит;

б) внутрішньосистемний та внутрішньогосподарський;

в) попередній, поточний, наступний, прогнозний.

8. За функціональним призначенням внутрішній аудит поділяють на:

а) аудит фінансової звітності, аудит на відповідність вимогам, операційний аудит;

б) попередній, поточний, наступний, прогнозний;

в) внутрішньосистемний та внутрішньогосподарський.

9. Чи характерний принцип незалежності для внутрішнього аудитора на такому ж рівні як і для зовнішнього?

а) так;

б) ні;

в) за умови координації дії із зовнішнім аудитором;

г) так, щодо висловлення думки про достовірність фінансово звітності.

10. Чи зобов'язаний зовнішній аудитор ознайомитись з внутрішніми аудиторськими звітами?:

а) так;

б) ні;

в) лише частково;

г) на розсуд аудитора.

11. Розрахунок часу та обсягу перевірки конкретної роботи внутрішнього аудитора залежить від:

а) судження зовнішнього аудитора про ризик та суттєвість відповідної сфери аудиту;

б) попередньої оцінки системи внутрішнього аудиту та оцінки конкретної роботи внутрішнього аудитора;

в) відповіді а, б;

г) правильної відповіді немає.

12. Наступний внутрішній аудит здійснюється:

а) в процесі здійснення господарських операцій;

б) на стадії схвалення рішення під час здійснення господарських операцій через візування договорів, наказів, розгляд первинних документів;

в) на стадії узагальнення й аналізу облікової та звітної інформації після завершення господарських операцій;

г) відповідно до мети і цілей діяльності підприємства, визначених у бізнес-планах, стратегічних планах.

13. Попередній внутрішній аудит здійснюється:

а) на стадії схвалення рішення під час здійснення господарських операцій через візування договорів, наказів, розгляд первинних документів;

б) в процесі здійснення господарських операцій;

в) на стадії узагальнення й аналізу облікової та звітної інформації після завершення господарських операцій;

г) відповідно до мети і цілей діяльності підприємства, визначених у бізнес-планах, стратегічних планах.

14. Чи зобов'язаний зовнішній аудитор документувати висновки щодо ефективності роботи служби внутрішнього аудиту?

- а) так, за умови застосування відповідних процедур з оцінки ефективності роботи служби внутрішнього аудиту;
- б) ні, лише зробити висновки та прийняти їх до уваги в процесі аудиту;
- в) на розсуд аудитора;
- г) правильні відповіді а, б.

15. У якій формі внутрішній аудитор оформляє результати своєї роботи?

- а) звіту;
- б) аудиторського висновку;
- в) результати не систематизуються;
- г) правильні відповіді а, б.

Тема 7. Аудиторський ризик і суттєвість

7.1. Характеристика аудиторського ризику та його складові

7.2. Суттєвість та її оцінювання в аудиті

7.3. Шахрайство та помилка: визначення та фактори, що їх зумовлюють

I. Основні терміни та поняття

Підробка (*fraud*) – злочин, що полягає у виготовленні фальшивого документу або в підробці законно складеного документу, тобто внесення до нього задалегідь неправдивих даних.

Помилка (*error*) - ненавмисне викривлення фінансової інформації внаслідок арифметичних або логічних помилок в облікових записках і розрахунках, неповноти обліку, неправильного подання в обліку фактів господарської діяльності, складу майна, вимог і зобов'язань, а також невідповідне відображення операцій в обліку; максимальна сума відхилень у бухгалтерському документообігу, яка приймається аудиторами.

Помилка допустима (*admissible error*) – максимально припустимий розмір помилкової суми, яка може бути відображена в опублікованих фінансових звітах і розглядається як несуттєва; максимальне значення помилки в сукупності даних, котра виявляється суттєвою у разі прийняття рішення про ефективність перевірки.

Ризик аудиторський (*audit risk*) - ризик видачі висновку про достовірність фінансової звітності при наявності в ній суттєвих помилок і пропусків; ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку в разі, якщо фінансові звіти містять суттєво викривлену інформацію. Аудиторський ризик має три компоненти: властивий ризик, ризик контролю та ризик невиявлення.

Ризик внутрішній (власивий) (*internal (implicit) risk*) - вразливість залишку на певному бухгалтерському рахунку або за певною категорією операцій щодо суттєвих перекручень або вразливість щодо перекручень цих показників у комплексі з перекрученнями за іншими рахунками чи операціями,

з припущенням, що до них не застосовувалися заходи внутрішнього контролю підприємства.

Ризик контролю (*control risk*) – це ризик того, що не можна буде своєчасно запобігти можливим викривленням залишку на рахунку (або класу операцій), які можуть бути суттєвими окремо або разом з викривленням залишку на інших рахунках (або класів операцій), або їх не можна своєчасно виявити та виправити за допомогою систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю.

Ризик невиявлення (*risk of not revealing*) – це ризик того, що аудиторські процедури по суті не виявлять викривлення залишку на рахунку (або класу операцій), які можуть бути суттєвими окремо або разом з викривленням залишків на інших рахунках (або класів операцій).

Ризик, пов'язаний із невідповідністю функціонування системи внутрішнього контролю (*risk related to non-conformity of functioning of the internal audit system*) - це ризик неефективності внутрішнього контролю. Системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю не завжди можуть функціонувати настільки ефективно, щоб своєчасно запобігати помилкам або викривати їх та виправляти.

Рівень суттєвості (*level of significance*) — це найбільше значення помилки бухгалтерської звітності, починаючи з якої її кваліфікований користувач з великим ступенем імовірності робить неправильні висновки та приймає неправильні економічні рішення.

Суттєвість (*significance*) - це граничнодопустимий розмір помилок у фінансовій звітності клієнта, якими аудитор може знехтувати в процесі перевірки, оскільки вони не впливають на достовірність в усіх суттєвих аспектах, а також на рішення користувачів такою фінансовою звітністю.

Шахрайство (*fraud*) – це навмисно неправильне відображення і подання даних обліку та звітності службовими особами і керівництвом підприємства. Ш. полягає у маніпуляціях обліковими записами і фальсифікації первинних документів, реєстрів обліку і звітності; навмисних змінах записів в обліку, які викривляють суть фінансових і господарських операцій; неправильній оцінці активів і методів їх списання; пропусканні або приховуванні записів чи документів; невідображенні операцій; незаконному отриманні в особисту власність грошово-матеріальних цінностей; невідповідних записах в обліку.

Тести для самоконтролю

1. До прийомів фактичного контролю відносять:

- а) обстеження;
- б) вивчення документів;
- в) порівняння даних реєстрів синтетичного і аналітичного обліку;
- г) інвентаризація;
- д) відповідь а, г.

2. До прийомів документального контролю відносять:

- а) прийняття рішень;

- б) нормативно-правову перевірку операцій;
- в) інформаційне моделювання;
- г) співставлення взаємопов'язаних документів;
- д) відповідь б, г.

3. Який вид зв'язку існує між ризиком не виявлення й загальним рівнем властивого ризику та ризику контролю?

- а) вертикальний;
- б) горизонтальний;
- в) зворотний;
- г) обернений.

4. Аудитор несе відповідальність за якісне проведення аудиту:

- а) власним ризиком;
- б) ризиком контролю;
- в) ризиком невиявлення;
- г) аудиторським ризиком.

5. Аудитором було оцінено, що властивий ризик (ВР) та ризик контролю (РК) на підприємстві становить 0,75 (ВРхРК). Який ризик невиявлення помилок повинен бути запланований, якщо бажаний аудиторський ризик 0,15?

- а) 0;
- б) 0,75;
- в) 0,2;
- г) 0,15.

6. Фактором впливу на який вид ризику є зміна облікової політики?

- а) властивого ризику;
- б) ризику контролю;
- в) ризику невиявлення;
- г) аудиторського ризику.

7. Розшифруйте зміст ситуації, вираженої такою залежністю:

$$AR=BR (1,000) \times RC (1,000) \times RN (0,005)$$

- а) при високих значеннях власного ризику та ризику контролю аудиторська перевірка не дасть бажаних результатів;
- б) аудитори можуть довіряти зібраним свідченням навіть при повній неефективності системи внутрішнього контролю замовника;
- в) ймовірність видачі неправильного висновку аудитора за вказаних умов становить 0,005%.

8. Аудиторський ризик - це:

- а) небезпека нез'ясування помилок системи внутрішнього контролю клієнта;
- б) небезпека висловити неадекватну думку у тих випадках, коли в документах фінансової звітності існують суттєві перекручення;
- в) небезпека складання неправильного висновку про результати фінансової звітності;
- г) ризик, що притаманний бізнесу клієнта, обумовлений характером і умовами діяльності підприємства.

9. Що відбувається із ризиком невиявлення при збільшенні ризику бізнесу – він:

- а) підвищується;
- б) зменшується;
- в) залишається сталим.

10. Імовірність того, що суттєві помилки, які містяться у бухгалтерській звітності, можуть залишитись невиявленими аудитором під час аудиторської перевірки – це:

- а) власний ризик;
- б) ризик контролю;
- в) ризик не виявлення;
- г) аудиторський ризик.

11. Аудитор відповідає за високоякісне проведення аудиту та контроль:

- а) власного ризику;
- б) відносного ризику;
- в) ризику контролю;
- г) ризику невиявлення помилок.

12. На підставі вивчення системи внутрішнього контролю аудитор може оцінити ризик контролю як максимальний, бо вважає:

- а) політику і структуру контролю неефективними;
- б) елементи внутрішнього контролю не закріплені у положеннях, посадових інструкціях, наказах;
- в) політику і прийоми контролю здатними попередити, виявити і виправити можливі відхилення;
- г) відповіді а, б

13. Який прийом використовує аудитор для перевірки своєчасності і повноти оприбуткування готівки, отриманої з поточного рахунку у касу підприємства?

- а) спостереження
- б) опитування;
- в) інвентаризація;
- г) звіряння записів у касовій книзі і витягів з банку;

14. Складовою частиною методики аудиту є:

- а) аудиторські послуги;
- б) аудиторські прийоми;
- в) аудиторські висновки;
- г) правильної відповіді немає.

15. Який прийом використовує аудитор для перевірки фактичної наявності основних засобів підприємства?

- а) спостереження;
- б) опитування;
- в) інвентаризацію;
- г) нормативно-правову перевірку.

16. Які прийоми використовує аудитор при перевірці умов зберігання готівки в касі підприємства:

- а) звіряння записів у касовій книзі і виписок банку;
- б) інвентаризація;
- в) огляд приміщення каси;
- г) спостереження.

17. Який прийом використовують для перевірки фактичної наявності виробничих запасів підприємства - клієнта?

- а) нормативно-правову перевірку;
- б) інвентаризацію;
- в) опитування;
- г) спостереження.

18. До суттєвих помилок відносяться:

а) помилки та пропуски, що впливають на прийняття рішень користувачем бухгалтерською звітністю, однак звітність у цілому об'єктивно відображає реальну дійсність;

б) помилки та пропуски в обліку і внутрішній звітності, через які неможливо визнати достовірність та об'єктивність усієї звітної інформації у цілому;

в) помилки та пропуски, суми яких незначні та не впливають на остаточне рішення користувача цієї інформації.

19. Для контролю дотримання чинних форм документів, послідовності, повноти і правильності заповнення їх реквізитів застосовують:

- а) арифметичну перевірку документів;
- б) нормативно-правову перевірку документів;
- в) перевірку документів за формою.

20. Зустрічну перевірку відвантаження продукції та розрахунків з покупцями застосовують для:

а) виявлення якості реалізованої продукції;

б) виявлення повноти реалізації і правильності розрахунків за реалізовану продукцію;

в) перевірки виконання виробничої програми;

г) виявлення резервів збільшення обсягів реалізації.

21. Які з наведених значень ризику контролю (РК) є неможливим?

- а) $РК=1$;
- б) $РК=0$;
- в) $РК=0,8$;
- г) $РК=0$.

22. При високих значеннях внутрішнього ризику та ризику контролю аудитор повинен запланувати:

- а) високий рівень ризику не виявлення помилок (РН);
- б) низький рівень РН;
- в) середнє значення РН;
- г) у такій ситуації РН не визначається.

23. Яке значення ризику невиявлення помилок є неможливим?

- а) $RH=1$;
- б) $RH=0,75$;
- в) $RH=0,2$;
- г) $RH=0,05$.

24. Чи може аудитор регулювати розмір аудиторського ризику при проведенні перевірки?

а) так, може, шляхом використання відповідних процедур аудиторської перевірки;

б) ні, не може, бо величина аудиторського ризику безпосередньо залежить від величини ризику ефективності функціонування системи внутрішнього контролю на підприємстві;

в) регулювання аудиторського ризику залежить від конкретних умов перевірки.

25. Інформація, яку одержує аудитор про систему внутрішнього контролю на підприємстві, впливає на:

- а) аудиторський висновок;
- б) план аудиту;
- в) загальний розмір аудиторського ризику;
- г) розмір суттєвості відхилень.

26. Аудитор у своїй роботі може покладатися на систему внутрішнього контролю з метою:

- а) зменшення обсягу перевірок по суті;
- б) відмови від застосування вибірки;
- в) зменшення ризику невиявлення;
- г) усе перелічене.

27. Аудитор завжди прагне запобігти головній помилці – зробити висновок про те, що залишок по рахунку є достовірним, тоді як фактично це не так. Змінна у моделі ЗАР, що відповідає цій помилці:

- а) запланований аудиторський ризик;
- б) ризик контролю;
- в) ризик невиявлення;
- г) внутрішній ризик.

28. Яке з перелічених тверджень є правильним?

а) обсяг вибірки залежить від рівня ризику;

б) обсяг вибірки не залежить від рівня суттєвості;

в) результати аналізу вибіркової сукупності не поширюються на генеральну сукупність;

29. Аудитор зробив оцінку внутрішнього ризику (ВР) і ризику контролю (РК). Який ризик невиявлення аудитор повинен запланувати, якщо $ВР=РК=0,8$, а допустимий аудиторський ризик $ЗАР=0,02$;

- а) 0;
- б) 0,03;
- в) 0,2;
- г) 0,15.

30. Які з наведених тверджень є помилковими?

- а) ризик контролю (РК) включає ризик системи бухгалтерського обліку та системи внутрішнього контролю;
- б) властивий ризик (ВР) включає вплив зовнішніх і внутрішніх факторів;
- в) ризик невиявлення (РН) включає ризик тестового контролю і аналітичного огляду;
- г) ВР – низький, РК – низький, РН – високий, АР – високий;
- д) ВР – високий, РК – високий, РН – низький, АР – низький;
- е) ВР – низький, РК – низький, РН – низький, АР – низький.

Тема 8. Планування та етапи аудиту

- 8.1. Зміст аудиторського процесу та його етапи
- 8.2. Сутність планування аудиту та його принципи
- 8.3. План і програма проведення аудиту

I. Основні терміни та поняття

План аудиту (*audit plan*) – документ організаційно-методологічного характеру, який містить основні стадії процесу аудиту, що розміщені в логічній послідовності, із зазначенням видів запланованих робіт, періоду їх проведення, відповідальних виконавців тощо та з врахуванням особливостей бізнесу клієнта, організації обліку і системи внутрішнього контролю, визначених ризиків і порогу суттєвості, нагляду за діяльністю асистентів аудитора, експертів та інших фахівців, які не є аудиторами тощо.

План документообігу (*record-keeping plan*) – система заходів з документального оформлення господарських операцій і руху документів.

Програма аудиторської перевірки (*audit check program*) – документ, що містить детальний перелік аудиторських процедур та термін їх виконання.

Процес аудиторський (*audit process*) - низка послідовних етапів (стадій), що включає в себе підготовку до перевірки, складання програми та плану, організацію аудиторської роботи на об'єкті, виконання необхідних процедур та підготовку підсумкових документів.

Тести для самоконтролю

1. Метою МСА 300 "Планування аудиту фінансової звітності" є:

- а) надання рекомендацій щодо методики проведення аудиторської перевірки;
- б) встановлення положень і надання рекомендацій щодо планування аудиторської перевірки фінансових звітів;
- в) встановлення стандартів, які є національними;
- г) визначення правового поля діяльності аудиторської фірми.

2. Чи має право аудитор самостійно визначати форми і методи контролю ?

- а) ні, не має;
- б) має право в межах міжнародних стандартів;
- в) має право на підставі власних професійних знань, досвіду та умов договору;
- г) відповідне не передбачено Законом України "Про аудиторську діяльність".

3. Обсяг планування залежить від:

- а) розмірів суб'єкта господарювання, складності аудиторської перевірки;
- б) положень, які передбачені в договорі;
- в) положень, які передбачені нормативними документами;
- г) відповідь а, б, в.

4. Аудитор повинен отримати таку інформацію про систему обліку клієнта, як:

- а) правильність здійснення господарських операцій;
- б) правильність подання звітності і своєчасна оплата загальнообов'язкових платежів;
- в) основні види операцій, їх суттєвість, важливість, документальне підтвердження та відповідність фінансовим показникам.

5. Відповідальність за розробку та документальне оформлення загального плану аудиторської перевірки покладається на:

- а) керівника аудиторської фірми;
- б) керівника аудиторської групи;
- в) аудитора;
- г) замовника аудиту.

6. З якою метою аудитор при перевірках проводить тестування?

- а) для перевірки залишків на рахунках бухгалтерського обліку;
- б) для встановлення відповідності процедур внутрішнього контролю встановленим нормам;
- в) з метою аналізу фінансової звітності;
- г) для одержання інформації про законність операцій, відображених в обліку.

7. Під час розробки загального плану аудиту аудитору слід враховувати наступні моменти:

- а) знання бізнесу замовника;
- б) економічну ситуацію в країні;
- в) характер, час та обсяг аудиторських процедур;
- г) відповідь а, в.

8. Знання бізнесу враховує:

- а) можливість суттєвих викривлень;
- б) загальні економічні фактори й умови в галузях, що впливають на бізнес суб'єкта господарювання;
- в) вимоги до персоналу замовника аудиту;

г) вплив інформаційних технологій на аудиторську перевірку.

9. За допомогою яких прийомів контролю аудитор може визначити реальний стан об'єктів на виробничому підприємстві?

а) фактичного контролю;

б) інвентаризації статей балансу на дату складання фінансової звітності;

в) контрольних запусків сировини у виробництво, контрольного обмірювання;

г) перевірка якості сировини і основних матеріалів.

10. Основною відмінністю договору на проведення аудиту від інших договорів є те, що:

а) форма договору не повинна відповідати загальноприйнятій в Україні формі складання договорів, оскільки детальна структура його може бути різною;

б) врахування інтересів третьої сторони (користувачів інформації фінансової звітності);

в) форма договору може бути різною, проте, повинна відповідати загальноприйнятим в Україні вимогам.

11. Рівень ризику та суттєвості зазначається в:

а) програмі аудиту;

б) договорі на проведення аудиту;

в) плані аудиту;

г) відповідь а, в.

12. Планування здійснюється:

а) після укладання договору на проведення аудиту без можливості зміни розробленого плану;

б) постійно, протягом усього терміну виконання завдання із аудиторської перевірки;

в) за результатами проведеного аудиту;

г) після укладання договору з обов'язковим затвердженням плану в АПУ.

13. Розробка загальної стратегії й детального підходу до очікуваного характеру, часу та обсягу аудиту - це:

а) тактика аудиту;

б) методика аудиту;

в) процес аудиту;

г) планування аудиту.

14. Призначення планування полягає в:

а) координації роботи аудиторів та експертів;

б) вивченні системи внутрішнього контролю на підприємстві;

в) визначенні професійної придатності бухгалтерів клієнта-замовника аудиту;

г) обов'язковому документуванні ходу аудиторської перевірки.

15. У програмі аудиту зазначається:

а) завдання для кожної ділянки аудиторської перевірки та процедури аудиторської перевірки;

б) організаційну структуру аудиторської фірми;

- в) вартість аудиторської перевірки;
- г) відповідь а, б, в.

16. Програма аудиту складається для:

- а) конкретизації положень МСА;
- б) деталізації плану аудиторської перевірки;
- в) розподілу завдань між виконавцями аудиту;
- г) узгодження умов проведення аудиторської перевірки.

17. Основним документом, який засвідчує факт досягнення домовленості між замовником та виконавцем про проведення аудиторської перевірки, є:

- а) договір на проведення аудиту;
- б) лист-пропозиція;
- в) лист-зобов'язання.

18. Аудитор розглядає суттєвість:

- а) на рівні сальдо окремих рахунків;
- б) на рівні класів операцій;
- в) на рівні фінансових звітів в цілому;
- г) правильні відповіді а, б, в.

19. Взаємозв'язок між суттєвістю й аудиторським ризиком характеризується наступним твердженням::

- а) чим вищий рівень суттєвості, тим вищий аудиторський ризик;
- б) чим вищий рівень суттєвості, тим нижчий аудиторський ризик;
- в) чим нижчий рівень суттєвості, тим нижчий аудиторський ризик;
- г) зв'язку взагалі не існує.

20. Інформація є суттєвою, якщо:

- а) її пропуск або неправильне відображення може вплинути на економічні рішення користувачів фінансової звітності ;
- б) величина суми помилки перевищує валюту балансу;
- в) на загальних зборах акціонерів прийнято рішення про її оприлюднення;
- г) правильна відповідь відсутня.

21. Якщо управлінський персонал відмовляється вносити виправлення до фінансових звітів, а результати розширених аудиторських процедур не дають аудитору змоги зробити висновок, що сукупність невикорисаних викривлень не є суттєвою, аудитор повинен:

- а) застосувати професійне судження;
- б) відмовитись від подальшого ведення аудиту;
- в) розглянути питання про внесення відповідного пояснювального параграфа до аудиторського висновку;
- г) дати негативний аудиторський висновок

Тема 9. Аудиторські докази та робочі документи аудитора

9.1. Аудиторські докази та їх види

9.2. Джерела та процедури отримання аудиторських доказів

9.3. Основні вимоги до доказів

9.4. Суть та призначення робочих документів аудитора

9.5. Функції робочої документації

9.6. Класифікація робочих документів аудитора

9.7. Вимоги до складання робочої документації

I. Основні терміни та поняття

Доказ аудиторський (*audit affirmation*) - це інформація, отримана аудитором під час перевірки, на якій ґрунтується аудиторська думка; це інформація, отримана аудитором у процесі формування висновків, на яких базується аудиторська думка. До складу аудиторських доказів входять первинні документи та облікові записи, які є основою для складання фінансових звітів, а також інформація з інших джерел.

Документація аудитора (*audit documentation*) - це матеріал та робочі документи, підготовлені аудитором і для нього, або ті, що їх отримує та зберігає аудитор у зв'язку з виконанням ним аудиторської перевірки.

Запит (підтвердження) (*inquiry (confirmation)*) - це метод, який має два аспекти: 1) надсилання запиту третім особам (дебіторам, кредиторам, банкам) або усний запит працівникам підприємства для отримання інформації, необхідної аудитором; 2) відповідь на запит, що підтверджує або не підтверджує ті дані, якими раніше володів аудитор.

Експертиза при проведенні аудиту (*audit examination*) - дослідження фахівцем (експертом) будь-яких питань, рішення яких вимагає спеціальних знань в галузі науки, техніки, економіки, будівництва, листування, права тощо.

Підтвердження зовнішнє (*external confirmation*) - отримання й оцінювання аудиторського доказу, повідомленого безпосередньо третьою стороною у відповідь на запит про надання інформації з конкретного питання, яке впливає на твердження, зроблені управлінським персоналом у фінансових звітах.

Пояснення матеріально відповідальних і посадових осіб письмові (*written explanations of materially responsible persons*) - потрібні для виявлення причин допущених порушень і винних осіб. Сприяють допоміжному з'ясуванню обставин і умов порушень та недоліків, реальності господарських операцій і достовірності фактів зловживань.

Робочі документи (*working documents*) - це записи, зроблені аудитором щодо планування робіт, характеру, часу та обсягу здійснюваних аудиторських процедур, результатів таких процедур, а також висновки, зроблені на підставі отриманих доказів. Робочі документи можуть бути у формі даних, що зберігаються на папері, плівці, електронних та інших носіях інформації.

Свідчення аудиторські (*audit evidence*) - інформація, яку відбирає аудитор з метою складання висновків, на яких ґрунтується його кваліфікований висновок про бухгалтерську (фінансову) звітність.

Свідчення випадкове (*random evidence*) - це відомості, отримані від будь-якого працівника підприємства, що аудіюється, тобто від так званих третіх осіб, про стан об'єктів контролю. Така інформація без перевірки методами документального і фактичного контролю не прийнятна. Аудитор повинен використовувати тільки прийнятні свідчення, які забезпечують високу якість

аудиторського висновку щодо передбаченого в договорі на аудит об'єкта контролю.

Свідчення непряме (*indirect witnessing*) - відомості, які не мають безпосереднього відношення до питання, що розглядається.

Свідчення пряме (*direct testimony*) - підтверджується первинними документами і звітами, актами інвентаризації господарських засобів і розрахунків, актами ревізії і перевірок, записами в облікових реєстрах і даними звітності.

Свідчення усне (*oral (verbal) evidence*) - прийнятне, наприклад, тоді, коли посадова особа сама дає інформацію про вчинені нею порушення. Це дає аудиторіві змогу в найкоротший термін перевірити інформацію, яка надійшла, і зробити пропозиції щодо корегування записів в обліку і виправлення звітності.

Тести для самоконтролю

1. Суть аудиторських доказів розкривається у:

- а) МСА 320;
- б) МСА 520;
- в) МСА 500;
- г) МСА 710.

2. Аудиторські докази потрібні для:

- а) укладання угоди на аудиторську перевірку;
- б) складання плану аудиторської перевірки;
- в) складання робочої програми;
- г) складання аудиторського висновку;
- д) складання акту виконаних робіт.

3. За відношенням до джерел аудиту аудиторські докази поділяють на:

- а) матеріальні, усні;
- б) первинні, вторинні;
- в) прямі, непрямі;
- г) початкової стадії, дослідної стадії.

4. Аудиторські докази повинні відповідати таким критеріям:

- а) достатності;
- б) доступності;
- в) прозорості;
- г) доречності;
- д) відповідь а, г;
- е) відповідь в, г.

5. Процес звернення за інформацією до персоналу суб'єкта господарювання або третіх осіб називається:

- а) запитом;
- б) підтвердженням;
- в) підрахунком;
- г) аналітичними процедурами.

6. Вивчення зовнішніх і внутрішніх записів або документів, що забезпечує виявлення нетипових статей чи подій, відображених в документах, це

- а) запит;
- б) підтвердження;
- в) перевірка;
- г) аналітичні процедури.

7. Аудитор отримав ряд документів із таких джерел: 1) від третіх осіб, 2) від клієнтів на основі зовнішніх даних; 3) від клієнтів на основі внутрішніх джерел; 4) одержані аудитором безпосередньо від результатів проведених тестів. Необхідно оцінити дані докази з точки зору їх надійності: від більш надійного до менш надійного.

- а) 1, 2, 3, 4;
- б) 4, 1, 2, 3;
- в) 2, 4, 3, 1;
- г) 1, 4, 3, 2.

8. За характером зв'язку між доказами і об'єктами аудиту докази поділяються на:

- а) матеріальні, усні;
- б) первинні, вторинні;
- в) прямі, непрямі;
- г) початкової стадії, дослідної стадії.

9. Який з наступних типів аудиторських доказів є найбільш достовірним щодо підтвердження дебіторської заборгованості?

- а) письмове підтвердження залишків на рахунках дебіторської заборгованості;
- б) копія виписки банку;
- в) усне пояснення керівництва щодо списання простроченої дебіторської заборгованості;
- г) акт зустрічної звірки взаєморозрахунків.

10. Які аудиторські докази є надійнішими:

- а) отримані із зовнішніх джерел;
- б) отримані із внутрішніх джерел;
- в) отримані безпосередньо аудиторами.

11. Твердження, які використовує аудитор під час оцінювання ризиків, поділяють на такі категорії:

- а) твердження щодо класів операцій та подій за період, що перевіряється;
- б) твердження про залишки на рахунках;
- в) твердження про якість та повноту інформації;
- г) твердження про подання та розкриття;
- д) відповідь а, б, г;
- е) відповідь а, в, г.

12. Які аудиторські процедури застосовує аудитор для одержання аудиторських доказів?

- а) оцінка суттєвості;

- б) тести контролю;
- в) оцінка ризиків;
- г) процедури перевірки по суті;
- д) відповідь а, в;
- е) відповідь б, г.

13. Аудитор отримує інформацію від завідуючого складським приміщенням щодо неоприбуткованих морально застарілих матеріальних цінностей. Така процедура надає впевненість щодо відповідності фінансової звітності критерію:

- а) повноти;
- б) оцінки;
- в) існування;
- г) подання і розкриття.

14. На якому етапі аудиту найбільш ефективним є застосування аналітичних процедур?

- а) початковому;
- б) дослідному;
- в) завершальному;
- г) всі відповіді правильні.

15. Тести, які використовує аудитор для отримання доказів з метою виявлення суттєвих викривлень у фінансовій звітності клієнта – це:

- а) тести контролю;
- б) тести на суттєвість;
- в) тести оцінки історичного ризику;
- г) всі відповіді правильні.

16. Який з наступних елементів зрештою визначає конкретні аудиторські процедури для досягнення головної мети аудиту?

- а) судження аудитора;
- б) суттєвість;
- в) аудиторський ризик;
- г) розумна невпевненість;
- д) всі відповіді правильні.

17. Чи входить в обов'язки аудитора засвідчення автентичності документації?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, однак аудитор розглядає лише достовірність інформації, яку використовує як аудиторські докази;
- г) так, якщо це передбачено умовами договору.

18. Який з наведених факторів впливає на достатність аудиторських доказів?

- а) складна технологія виробництва;
- б) складна система оподаткування підприємства-клієнта;
- в) ступінь аудиторського ризику;
- г) вид аудиторського висновку.

19. На якому етапі аудиту доцільним є застосування процедур фактичного контролю?

- б) підготовчому;
- в) проміжному;
- г) фізичної перевірки;
- д) аудиту рахунків;
- е) заключному.

20. Аудиторські докази достовірніші, якщо:

- а) отримані з незалежних джерел за межами суб'єкта господарювання;
- б) отримані від юриста компанії;
- в) отримані із документів на паперових та електронних носіях;
- г) усні заяви керівництва та персоналу підприємства;
- д) відповідь а, в.

21. Аудиторська вибірка – це:

а) вивчення частини документів для отримання достатньої інформації, щоб сформулювати думку аудитора;

б) використання аудиторських процедур стосовно менш ніж 100% бухгалтерських проводок або показників фінансової звітності, котрі дозволяють аудитору отримати аудиторські докази і, оцінивши окремі характеристики відібраних даних, розповсюдити дієвість цих доказів на всю сукупність даних;

в) вибір аудитором частини документів за певною схемою для їх вивчення;

г) дослідження документів за розділами і операціями без попереднього групування чи систематизації операцій;

д) відповідь а, в.

22. Вибірка вважається репрезентативною (представницькою) для даної сукупності, якщо:

а) її характеристики (тобто сумарний розмір її елементів чи сума помилки, яка в ній міститься) математично пропорційні показникам всієї сукупності;

б) досліджуються документи за розділами і операціями без попереднього групування чи систематизації операцій;

в) аудитор має намір використовувати вибірку для того, щоб дійти висновків щодо функціонування систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю за звітний період;

г) відповідь б, в.

23. Основними методами вибору елементів вибірок є:

а) використання випадкових чисел;

б) використання систематичного та випадкового відбору;

в) використання таблиць;

г) використання таблиць, випадкових чисел або комп'ютерних програм, систематичного або випадкового відбору.

24. Балансова вартість сукупності — 5000000 грн., балансова вартість вибіркової сукупності — 1000 грн., помилка, визначена при вибірці - 4%. Знайти величину перекручування по сукупності.

а) дані по сукупності перекручені на 200000 грн.;

б) дані по сукупності перекручені на 4999000 грн.;

- в) дані по сукупності перекручені на 20000 грн.;
- г) правильна відповідь відсутня.

25. Які типи ризику пов'язані з аудиторською вибіркою?

а) ризик того, що аудитор при використанні тестів контролю прийде до висновку, що ризик контролю менший, ніж він є насправді, або при застосуванні перевірки по суті зробить висновок, що суттєвої помилки немає, коли фактично вона є;

б) ризик того, що висновок аудитора, зроблений на основі вибірки, відрізнятиметься від висновку, який можна було б зробити, перевіряючи документи суцільним способом;

в) ризик того, що аудитор у випадку використання тестів контролю прийде до висновку, що ризик контролю більший, ніж він справді є, або у випадку здійснення перевірки по суті аудитор зробить висновок, що суттєвої помилки немає, коли насправді вона має місце;

- г) відповіді а, в.

26. Статистична вибірка означає будь-який підхід щодо здійснення вибірки, який має характерні риси:

а) випадковий вибір елементів вибірки;

б) детерміновий (невипадковий) характер відбору елементів;

в) використання теорії ймовірності для оцінювання результатів вибірки, включаючи оцінювання ризику, пов'язаною з вибіркою;

- г) відповіді а, в.

27. Перенесення (екстраполявання) помилки, виявленої у вибірці, на всю сукупність називається:

а) екстраполяція;

б) стратифікацією;

в) ризиком вибірки;

- г) відповіді а, в.

28. Ціль вибіркової перевірки:

а) уникнення або мінімізація аудиторського ризику;

б) скорочення часу й вартості аудиту при забезпечення належної його якості;

в) оцінити ефективність системи управління підприємством;

- г) відповіді а, в.

29. Очікувана помилка – це:

а) максимальне значення помилки в сукупності даних, котра стає суттєвою за умови прийняття рішення про ефективність вибіркової перевірки;

б) максимальна сума відхилень у бухгалтерському документообігу, яка приймається аудитором;

в) розмір помилки, передбачений аудитором у загальній сукупності;

- г) відповіді а, б.

30. Припустима максимальна помилка - це:

а) це максимальне значення помилки в сукупності даних, котра стає суттєвою за умови прийняття рішення про ефективність вибіркової перевірки;

б) це максимальна сума відхилень у бухгалтерському документообігу, яка приймається аудитором;

в) розмір помилки, передбачений аудитором у загальній сукупності;

г) відповіді а, б.

31. Розрахунок обсягу вибірки на основі статистичних методів може бути зроблений за формулою:

а) Обсяг вибірки = Допустимий розмір помилки x Сума генеральної сукупності x Коефіцієнт надійності

б) Обсяг вибірки = $\frac{\text{Коефіцієнт надійності} \times \text{Допустимий розмір помилки}}{\text{Сума генеральної сукупності}}$

в) Обсяг вибірки = $\frac{\text{Коефіцієнт надійності} \times \text{Сума генеральної сукупності}}{\text{Допустимий розмір помилки}}$

г) правильна відповідь відсутня.

32. Розмір вибіркової сукупності 30 документів. Розмір генеральної сукупності 300 документів. Який інтервал вибірки?

а) 270;

б) 10;

в) 9000;

г) 330.

33. Аудитор планує перевірити 55 рахунків на покупку. Фактор надійності 2,31%. Який розмір припустимої помилки?

а) 127,05;

б) 4,2%;

в) 27,05%;

г) 23,81%.

34. Статті (елементи) фінансової звітності, відібрані аудитором для перевірки, можуть включати:

а) статті зі значною вартістю;

б) всі статті, вартість яких перевищує визначену суму;

в) статті для одержання інформації та для перевірки процедур;

г) правильні відповіді а, б, в.

35. Для аудитора важливо впевнитися в тому, що генеральна сукупність є:

а) такою, що відповідає меті процедури вибірки;

б) повною, якщо аудитор має намір використовувати вибірку для надання висновку щодо ефективності функціонування систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю за звітний період;

в) це неважливо для вибіркової перевірки;

г) відповіді а, б.

Тема 10. Аудит окремих об'єктів та фінансової звітності

10.1. Загальні цілі незалежного аудитора

10.2. Аудит облікової політики та установчих документів підприємства

10.3. Аудит власного капіталу

10.4. Аудит активів

10.4.1. Аудит основних засобів

10.4.2. Аудит запасів

10.4.3. Аудит дебіторської заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги

10.4.4. Аудит готівкових операцій

10.5. Аудит окремих видів зобов'язань

10.5.1. Аудит розрахунків з оплати праці

10.5.2. Аудит розрахунків з бюджетом та розрахунків зі страхування

10.6. Аудит формування доходів, витрат і фінансових результатів

10.7. Аудит фінансової звітності

I. Основні терміни та поняття

Актив біологічний (*biological asset*) – тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди.

Активи платника податків (*Taxpayer's Assets*) – кошти, матеріальні та нематеріальні цінності, що належать юридичній або фізичній особі за правом власності або повного господарського відання.

Баланс бухгалтерський (*balance sheet*) – спосіб узагальненого відображення в грошовій оцінці стану господарських засобів, власного капіталу, зобов'язань на певну дату у формі звітної таблиці для внутрішніх і зовнішніх користувачів з метою прийняття ними управлінських та інвестиційних рішень.

Борг сумнівний (*bad debt*) - дебіторська заборгованість підприємства, що не погашена у встановлений термін і не забезпечена відповідними гарантіями.

Валюта балансу (*currency of balance*) – сума (підсумок) бухгалтерського балансу. В.б. має бути однаковою як по активу, так і по пасиву балансу.

Вартість первісна (*primary cost*) - історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.

Вартість переоцінена (*reappraised value*) - вартість необоротних активів після їх переоцінки.

Витрати виробництва (*production cost*) – витрати, що пов'язані з виготовленням продукції і організацією виробництва.

Готівка (*cash*) – грошові знаки національної валюти України - банкноти і монети, у тому числі й обігові пам'ятні та ювілейні монети, які є дійсними платіжними засобами.

Група нематеріальних активів (*group of intangible assets*) – сукупність однотипних за призначенням і умовами використання нематеріальних активів.

Група основних засобів (*fixed assets group*) – сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів.

Давність позовна (*prescription*) - термін, протягом якого особа, права якої порушено, може вимагати захисту через суд, арбітраж або третейський суд. Строк позовної давності починається з дня виникнення права на позов, тобто дня, коли особа дізналася про порушення свого права.

Документи установчі (*constitutive documents*) – статут для юридичної особи або установчий договір та статут, або лише установчий договір.

Заборгованість дебіторська (*debts receivable*) – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Заборгованість дебіторська безнадійна (*bad debts receivable*) - поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

Компіляція (*compilation*) – ведення бухгалтерського обліку та складання звітності юридичних осіб України за іншими, ніж в Україні, правилами.

Лишки (*surplus*) – факт господарської діяльності, зміст якого полягає у фактичній наявності більшої кількості активу, що перевіряється, в порівнянні з кількістю цього ж активу, що відображена в облікових документах.

Ліміт залишку готівки в касі (*cash-in-hand limit*) – гранична сума готівки, що може залишатися в касі підприємства на кінець робочого дня.

Тести для самоконтролю

1. У касі СТОВ „Нива” інвентаризаційною комісією станом на 20 березня поточного року встановлено: готівка за покупюрним переліком 1520 грн., за даними касової книги – 1260 грн. Касиром надано: ПКО № 54 від 20.03 200х р. на оприбуткування виручки за автопослуги від Дейнеко П.С. на суму 230 грн., ВКО № 67 від 20.03.200х р. на видачу позапланового авансу зарплати Бойко Н.А. 350 грн., підпис якого відсутній. Недостача становитиме:

- а) 140 грн.;
- б) 490 грн.;
- в) 260 грн.;
- г) інша відповідь.

2. Головний агроном СТОВ „Нива” Величко А.Н. відряджений до м. Києва. Термін відрядження з 17.02 по 24.02.200х р Вартість проїзду згідно залізничних квитків 124 грн. Рахунок готелю № 025648 на суму 1200 грн., до якого включено вартість одноразового харчування за 6 днів. Квитанції за комплект білизни 16 грн. Звіт затверджено в сумі 1560 грн. Сума переплати становитиме:

- а) 16 грн.;
- б) 10 грн.;
- в) 50 грн.;

г) інша відповідь.

3. Бухгалтеру Драчу М.С. нарахована допомога з тимчасової непрацевдатності з 18.02 по 22.02 200х р. у розмірі 210 грн. У бухгалтерському обліку ця операція відображена записом Дт 653 К-т 661. Аудитор порадить після коригування даного запису зробити наступний:

- а) Дт 652 Кт 661;
- б) Дт 92 Кт 663;
- в) Дт 653 Кт 661;
- г) Дт 23 Кт 661.

4. Який із бухгалтерських записів, виходячи із змісту господарської операції, аудитор визнає правильним?

- а) нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва за роботи, пов'язані з виготовленням продукції: Дт 66 Кт 23;
- б) нарахована заробітна плата за виконані роботи Дт 94 Кт 66;
- в) нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва Дт 23 Кт 66;
- г) нарахована заробітна плата працівникам адміністративно-управлінського персоналу Дт 66 Кт 94.

5. Аудитор визнає правильним віднесення витрат на придбання необоротних активів на рахунок:

- а) адміністративних витрат;
- б) довгострокових фінансових інвестицій;
- в) капітальних інвестицій;
- г) операційних витрат.

6. Яка з наведених операцій є неправомірною?

- а) списання нестач матеріалів на витрати виробництва;
- б) списання матеріалів при нестачах на витрати виробництва в межах норм природного убутку;
- в) списання матеріалів при нестачах за рахунок прибутку підприємства, якщо винну особу не встановлено;
- г) відповіді а, б.

7. Пересортиця може застосовуватися до ТМЦ:

- а) одного виду але різних сортів;
- б) одного виду, що знаходяться в одному і тому ж складському приміщенні та на зберіганні в однієї матеріально-відповідальної особи;
- в) що знаходяться на зберіганні в однієї матеріально-відповідальної особи в одному і тому або різних складських приміщеннях;
- г) відповіді а, в.

8. На підприємстві станом на 01.01.2012 року на балансі числилась дебіторська заборгованість на суму 1580 грн., яка виникла 04.04.2009 р. У січні 2012 р. на суму дебіторської заборгованості здійснено запис у бухгалтерському обліку: Дт 38 Кт 361 – 1580 грн. Суть допущених порушень полягає в наступному:

- а) підприємством безпідставно завищено валові витрати у податковому обліку та списано за рахунок резерву сумнівних боргів у бухгалтерському

обліку. Враховуючи вимоги П(С)БО 10 та ЗУ „Про оподаткування прибутку підприємств” щодо визнання дебіторської заборгованості безнадійною, право на списання виникає 04.04.2006р.;

б) усі дії бухгалтерії відповідають чинному законодавству;

в) підприємством безпідставно завищено валові витрати у податковому обліку та списано за рахунок резерву сумнівних боргів у бухгалтерському обліку. Враховуючи вимоги П(С)БО 10 Закону України „Про оподаткування прибутку підприємств” щодо визнання дебіторської заборгованості безнадійною, право на списання виникає 04.04.2007р.;

г) безнадійну дебіторську заборгованість, строк позовної давності якої минув, слід списати не за рахунок сумнівних боргів, а за рахунок операційних витрат звітного періоду: Дт 944 Кт 36.

9. Аудитор, в процесі перевірки правильності визначення клієнтом початкової вартості придбаного обладнання, повинен кваліфікувати як неправомірне включення до складу первісної вартості об’єкта:

а) витрат на транспортування, установку, монтаж, налагодження об’єкта;

б) витрат на сплату відсотків за користування кредитом, що використовується для придбання обладнання;

в) суми ввізного мита;

г) відповіді а, б.

10. Перевищення фактичної наявності матеріальних цінностей в порівнянні з даними бухгалтерського обліку називають:

а) перевитрачанням;

б) нестачею;

в) лишком;

г) пересортицею;

д) економією.

11. Джерелами аудиту праці та її оплати є:

а) розрахунково-платіжні відомості;

б) записи по рахунку 20;

в) журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів;

г) кошториси;

д) штатний розпис;

е) відповіді а, д;

ж) відповіді а, б, д.

12. Джерелами аудиту рахунків дебіторів є:

а) картки аналітичного обліку основних засобів;

б) акти зустрічної звірки розрахунків;

в) розрахунково-платіжні відомості;

г) письмове підтвердження залишків на рахунках дебіторської заборгованості;

д) відповіді б, г;

е) відповіді в, г.

13. Під час аудиту розрахунків з бюджетом з податку на додану

вартість, аудитор керується наступною вимогою:

а) податкове зобов'язання з ПДВ виникає в момент відвантаження товарів (виконання робіт, надання послуг);

б) податкове зобов'язання з ПДВ виникає в момент одержання коштів за продані товари (роботи, послуги);

в) податкове зобов'язання з ПДВ виникає в момент настання першої події (одержання коштів чи відвантаження продукції).

14. Який прийом слід використати для перевірки своєчасності і повноти оприбуткування готівки від підзвітних осіб (внесеними ними в касу невикористаних підзвітних сум)?

а) спостереження;

б) звіряння даних прибуткових касових ордерів та касової книги з даними відомості реалізації продукції, відвантажувальних документів та податкових накладних;

в) звіряння даних прибуткових касових ордерів та касової книги із звітами про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт та даними журналу ордеру № 3;

г) звіряння записів у касовій книзі і витягів з банку.

15. Перевірку оприбуткування основних засобів розпочинають із:

а) вивчення облікової політики підприємства з питань обліку основних засобів;

б) опитування;

в) інвентаризації;

г) перевірки основних засобів, отриманих безкоштовно.

16. Найбільш достовірний аналіз для підтвердження точності обліку розрахунків з підзвітними особами - це:

а) інвентаризація;

б) відомості, одержані від працівників підприємства;

в) аналіз авансових звітів, здійснюваний аудитором;

г) опитування;

д) інспектування.

17. Перевірка відповідності даних регістрів обліку при надходженні об'єктів необоротних активів від засновників здійснюється:

а) співставленням даних на відповідність по дебету рахунку 10 і кредиту рахунку 42;

б) співставленням даних на відповідність по дебету рахунку 10 і кредиту рахунку 46;

в) співставленням даних на відповідність по дебету рахунку 46 і кредиту рахунку 10;

г) співставленням даних на відповідність по дебету рахунку 10 і кредиту рахунку 15.

18. При проведенні аудиту основних засобів аудитор використовує наступні доказові джерела інформації нормативно-правового характеру:

а) П(С)БО 7, Наказ про облікову політику в частині обліку основних засобів

б) П(С)БО 8, Наказ про облікову політику в частині обліку основних засобів,”;

- в) Баланс;
- г) Звіт про фінансові результати;
- д) Звіт про рух грошових коштів;
- е) Примітки до фінансової звітності;
- ж) відповіді а, в;
- з) відповіді б, в.

19. Основним завданням під час аудиту розрахунків з покупцями і замовниками є:

- а) перевірка повноти і правильності оцінки;
- б) правильність оцінки, право клієнта на отримання заборгованості;
- в) реальність дебіторської заборгованості та право клієнта на її отримання;
- г) реальність дебіторської заборгованості та повнота обліку;

20. При перевірці правильності заповнення Балансу слід перевірити:

- а) чи підписаний Баланс директором фірми;
- б) чи дотримується балансове рівняння;
- в) всі відповіді правильні.

Тема 11. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи

11.1. Види аудиторських висновків та їх характеристика

11.2. Зміст і структура аудиторського висновку за результатами аудиту фінансової звітності

11.3. Звіт аудитора перед замовником

1. Основні терміни та поняття

Висновок аудиторський (*audit report*) - документ, що складений відповідно до стандартів аудиту та передбачає надання впевненості користувачам щодо відповідності фінансової звітності або іншої інформації концептуальним основам, які використовувалися при її складанні. Концептуальними основами можуть бути закони та інші нормативно-правові акти України, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, внутрішні вимоги та положення суб'єктів господарювання, інші джерела.

Висновок аудиторський модифікований (*audit modified report*) - висновок, що містить додаткові пояснення, але у самому висновку про обмеження не йдеться; *за МСА* - аудиторський висновок вважається модифікованим, якщо до нього додається пояснювальний параграф (пояснювальні параграфи) або якщо думка аудитора не є безумовно-позитивною.

Висновок аудиторський безумовно-позитивний (*unqualified audit conclusion*) - думка аудитора про дані бухгалтерського обліку та фінансових звітів у цілому, якщо аудитор дійшов висновку, що вони справедливо та

достовірно відображають інформацію відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності.

Висновок аудиторський негативний (*negative audit conclusion*) - думка аудитора про дані бухгалтерського обліку та фінансових звітів у цілому, якщо аудитор доходить висновку про наявність фундаментальної незгоди.

Висновок аудиторський спеціального призначення (*audit report of special purpose*) - висновок, наданий у результаті незалежної аудиторської перевірки фінансової інформації (крім аудиторського висновку про фінансові звіти), такої як: а) фінансові звіти, складені відповідно до всеохоплюючої основи бухгалтерського обліку, іншої, ніж Міжнародні чи національні стандарти бухгалтерського обліку; б) конкретні рахунки, елементи рахунків або статті у фінансовому звіті; в) виконання контрактних угод; г) стислі фінансові звіти.

Висновок аудиторський умовно-позитивний (*qualified audit report*) - думка аудитора про дані бухгалтерського обліку та фінансових звітів у цілому, якщо аудитор доходить висновку, що не можна висловити безумовно-позитивну думку, за наявності нефундаментальних невпевненостей та незгод.

Відмова від видачі аудиторського висновку (*audit report refusal*) – надається тоді, коли аудитор доходить висновку про наявність фундаментальної невпевненості, тобто коли він не зміг отримати достатню кількість аудиторських доказів.

Відмова від висловлення думки (*opinion express refusal*) – відбувається тоді, коли можливий вплив обмеження обсягу є настільки суттєвим і всеохопним, що аудитор не зміг отримати достатню кількість аудиторських доказів і, як наслідок, не може висловити думку про фінансові звіти.

Відновлення кількісно-сумового обліку (*renewal of quantity and sum accounting*) – спосіб, суть якого полягає в тому, що за первинними документами в хронологічній послідовності відтворюється надходження та витрачання окремих запасів за артикулом, видом або типом, розміром. Результати відновлення кількісно-сумового обліку дають можливість аналізувати рух запасів за аналізований період.

Дата балансу (*balance sheet date*) – дата, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду.

Документація аудитора (*audit documentation*) - це матеріал та робочі документи, підготовлені аудитором і для нього, або ті, що їх отримує та зберігає аудитор у зв'язку з виконанням ним аудиторської перевірки.

Документація аудиторської перевірки робоча (*working documentation of audit*) – це сукупність уніфікованих документів, в яких у письмовому вигляді відображається інформація, одержана в результаті перевірки, а також рекомендації аудитора, що викладаються у відповідному висновку. Згідно з МСА № 230 „Документація” до робочої документації можуть бути включені всі документи, які, на думку аудитора, містять інформацію, що є важливою при складанні аудиторського висновку.

Думка аудитора (*audit opinion*) - висновок аудитора містить чітке письмове висловлення думки аудитора про фінансові звіти в цілому. Безумовно-позитивна думка висловлюється, якщо аудитор доходить висновку, що фінансові звіти справедливо та достовірно відображають (або подають достовірно, в усіх суттєвих аспектах) інформацію відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності.

Думка негативна (*negative opinion*) - думка, яка висловлюється, якщо вплив незгоди з управлінським персоналом на фінансові звіти є настільки суттєвим і всеохопним, що аудитор доходить висновку, що висловлення умовно-позитивної думки про звітність не є адекватним для розкриття оманливого чи неповного характеру фінансових звітів.

Думка умовно-позитивна (*qualified opinion*) - висловлюється, якщо аудитор доходить висновку, що фінансові звіти справедливо та достовірно відображають (або подають достовірно, в усіх суттєвих аспектах) інформацію відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності.

Похибка аномальна (*anomalous error*) – похибка, що виникає внаслідок окремої події, яка повторюється лише в особливих випадках, і тому не є репрезентативною похибкою для генеральної сукупності.

Похибка допустима (*reasonable miscalculation*) – максимальна похибка в генеральній сукупності, яку аудитор погодився прийняти.

Похибка очікувана (*expected error*) - похибка, що її очікує аудитор у генеральній сукупності.

Параграф пояснювальний (*explanatory paragraph*) - аудиторський висновок може бути модифікований шляхом додавання пояснювального параграфа (пояснювальних параграфів) для зосередження уваги на будь-якій інформації, що впливає на фінансові звіти та включається у примітку до фінансових звітів, в якій цю інформацію розглянуто докладніше. Додавання такого пояснювального параграфа (пояснювальних параграфів) не впливає на думку аудитора. Аудитор може модифікувати свій висновок, використавши пояснювальний параграф (пояснювальні параграфи), щоб висвітлити інформацію яка не впливає на фінансові звіти.

Програма аудиторської перевірки (*audit check program*) – документ, що містить детальний перелік аудиторських процедур та термін їх виконання.

Ризик аудиторський (*audit risk*) - ризик видачі висновку про достовірність фінансової звітності при наявності в ній суттєвих помилок і пропусків; ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку в разі, якщо фінансові звіти містять суттєво викривлену інформацію. Аудиторський ризик має три компоненти: властивий ризик, ризик контролю та ризик невиявлення.

Тести для самоконтролю

1. Згідно з МСА 800 «Особливі міркування-аудити фінансової звітності, складеної відповідно до концептуальних основ спеціального

призначення» аудиторські завдання спеціального призначення можуть бути:

а) за результатами тематичного аудиту; про фінансову звітність, підготовлену у відповідності з іншими принципами обліку; про окремі частини фінансової звітності; про узагальнену фінансову звітність підприємства; аудиторська перевірка дотримання договірних відносин;

б) аудиторські висновки по результатах тематичного аудиту; висновок про узагальнену фінансову звітність;

в) висновки про окремі частини фінансової звітності; висновки про узагальнену фінансову звітність;

г) фінансові звіти, складені відповідно до всеохоплюючої основи бухгалтерського обліку, іншої, ніж Міжнародні чи національні стандарти бухгалтерського обліку; конкретні рахунки, елементи рахунків або статті у фінансовому звіті (в подальшому висновки щодо компонентів фінансових звітів); виконання контрактних угод; узагальнені фінансові звіти.

2. Аудиторський висновок по фінансовій звітності може бути модифікований, але при цьому залишатися “безумовно-позитивним”:

а) коли аудитора змушують суттєво обмежити обсяги аудиторської перевірки;

б) якщо фінансову звітність укладено згідно із Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, але до фінансової звітності немає приміток;

в) коли аудитор підписує угоду на виконання “огляду” або “компіляції” (підготовки) фінансової звітності;

г) якщо аудитор додає “пояснювальний” параграф для того, щоб висвітлити той фактор, який впливає на фінансову звітність, і який детальніше розкривається в аудиторському висновку.

3. Інформація, що отримується аудитором для формулювання аудиторського висновку, базується на:

б) системах внутрішнього контролю;

в) аудиторських доказах;

г) контролю якості;

д) плануванні аудиту;

е) процедурах аналітичного огляду.

4. Після перевірки фінансової звітності фірми, валюта балансу якої складає 1 млн. грн., аудитор виявив помилку на 200 грн. Він повинен дати висновок:

а) позитивний;

б) негативний;

в) відмову від висновку;

г) умовно-позитивний;

д) правильної відповіді немає.

5. Підприємство, яке перевіряють, протягом звітного року несло збитки. Вимоги до здійснення обліку й аудиту дотримано. Аудитор повинен обрати наступний вид висновку:

- а) відмова від висновку;
- б) негативний;
- в) умовно-позитивний;
- г) безумовно-позитивний.

6. Керівництвом підприємства-клієнта обмежено аудитору доступ до первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, необхідних для аудиту. Аудитору слід надати:

- а) негативний висновок;
- б) умовно-позитивний висновок;
- в) відмову від висновку;
- г) безумовно-позитивний висновок.

7. Документування аудиторської діяльності на Україні регламентується:

- а) МСА 230, Законом України „Про аудиторську діяльність”;
- б) МСА 500, МСА 800;
- в) Законом України „Про аудиторську діяльність”;
- г) планом та програмою аудиту.

8. Які передбачено види документів для оформлення процесу аудиту:

- а) внутрішні і зовнішні;
- б) для широкого кола користувачів та виключно для керівництва підприємства-клієнта;
- в) робочі та підсумкові;
- г) відповідь а, б, в.

9. Плани і програми аудиту відносять до:

- а) підтвердження аудиторського висновку;
- б) робочої документації аудитора;
- в) акту приймання-здачі аудиторських робіт;
- г) звіту аудитора.

10. Структура робочого документа визначена:

- а) МСА 200;
- б) МСА 700;
- в) МСА 800;
- г) Законом України „Про аудиторську діяльність”;
- д) правильної відповіді немає.

11. Робочою документацією аудитора є:

- а) первинні документи, облікові реєстри;
- б) звітність суб'єкта підприємницької діяльності;
- в) плани і програми проведення аудиту, матеріали вивчення й оцінки систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю;
- г) правильної відповіді немає.

12. Суть робочих документів, їх зміст, форма, володіння та порядок зберігання викладені в:

- а) МСА 230;
- б) в програмі аудиту;
- в) МСА 700;

г) Законі України „Про аудиторську діяльність”.

13. Після завершення перевірки робочі документи:

- а) передаються клієнту;
- б) залишаються в аудитора;
- в) знищуються;
- г) прикладаються до аудиторського висновку.

14. Підсумкова інформація – це:

- а) аудиторський висновок;
- б) аудиторський звіт;
- в) робочі документи аудитора;
- г) відповідь а, б;
- д) відповідь а, б, в.

15. Якщо заперечення в аудиторському висновку пов’язані з наявністю нефундаментальної незгоди, аудитор обумовлює наявні обмеження в аудиторському висновку або в додатку до висновку і дає:

- а) позитивний аудиторський висновок;
- б) умовно-позитивний аудиторський висновок;
- в) негативний аудиторський висновок;
- г) всі відповіді можуть бути правильні.

16. Повноваження визначати порядок оформлення офіційних документів за наслідками надання аудиторських послуг в Україні має:

- а) Спілка аудиторів України;
- б) Аудиторська палата України;
- в) аудиторська фірма;
- г) аудитор.

17. Причини видачі умовно-позитивного аудиторського висновку:

- а) наводяться у звіті аудитора;
- б) у звіті аудитора не відображаються;
- в) наводяться із розгорнутою аргументацією причин, які вплинули на думку аудитора;
- г) правильної відповіді немає.

18. Записи, за допомогою яких аудитор фіксує проведені прийоми перевірки, тести, отриману інформацію і відповідні висновки, що здійснюються під час проведення аудиторської перевірки, називають:

- а) робочою документацією;
- б) підсумковою документацією;
- в) зафіксованою інформацією;
- г) звітною документацією.

19. Конкретні форми робочих документів:

- а) є довільними;
- б) визначаються МСА;
- в) визначаються Спілкою аудиторів України;
- г) визначаються аудиторськими фірмами (аудиторами).

20. За формою подання робочі документи поділяються на:

- а) графічні, табличні, текстові, комбіновані;

- б) стандартизовані, довільної форми;
- в) на паперових та електронних носіях;
- г) всі відповіді правильні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П. Й. Управлінський облік: 2-ге вид. Навчальний посібник / П. Й. Атамас. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
2. Берстайн Л. А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация / Л. А. Берстайн. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 624 с.
3. Білик М. Д. Організація і методика аудиту на сільськогосподарських підприємствах: Підручник / М. Д. Білик. – К. : КНЕУ, 2003. – 628 с.
4. Бондар М. І. Аудит в АПК : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / М. І. Бондар. – К. : КНЕУ, 2009. – 269 с.
5. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В., Пархоменко В. М. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності / Ф. Ф. Бутинець, І. В. Жиглей, В. М. Пархоменко. – Житомир : ПП «Рута», 2001. – 544 с.
6. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – 3-ге вид, перероб. і доп. – Житомир : ЖІТІ, 2001. – 672 с.
7. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. Навчально-практичний посібник / [Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін.]; за ред. Верхоглядової Н. І. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.
8. Вербило О. Ф. Управлінський облік / О. Ф. Вербило, Н. М. Коробова, В. М. Ярошинський. – К. : НАУ, 2008. – 456 с.
9. Друри К. Управленческий и производственный учет: Пер. с англ.; Учебник. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 1071 с.
10. Економічний аналіз / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток [та ін.]; за ред. акад. М. Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с.
11. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 10. – С. 3–8.
12. Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» // Голос України. – 2010. – № 131.
13. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз / К. В. Ізмайлова. – К. : МАУП, 2001. – 152 с.
14. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання / Л. А. Лахтіонова. – К. : КНЕУ, 2001, – 388 с.
15. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132 // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2001 р. – № 18.
16. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Видання 2006 року. – К. : ТОВ «ІАМЦАУ» Статус», 2006. – 1152 с.
17. Нападовська Л. В. Управлінський облік / Л. В. Нападовська. – К. : Книга, 2004. – 544 с.
18. Національні стандарти бухгалтерського обліку // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 10, № 12 [спецвипуск].
19. Облік в сільськогосподарських підприємствах за національними

- стандартами / [Дудка К. П., Жук В. М., Жук Н. Л. та ін.]. – К. : Інститут аграрної економіки УААН, 2000. – 218 с.
20. Облік, аналіз та аудит : Навчальний посібник / [М. С. Білик, А. Г. Загородній, Г. І. Кіндрацька та ін.]. – К. : Кондор, 2008. – 618 с.
  21. Організація і методика економічного аналізу : Навчальний посібник / [Т. Д. Косова, П. М. Сухарев, Л. О. Ващенко та ін.]. – К. : ЦУЛ, 2012. – 528 с.
  22. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: практикум : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. О. Маслак [та ін.]. – К. : Каравела, 2011. – 279 с.
  23. Огійчук М. Ф., Новіков І. Т., Рагуліна І. І. Аудит: організація і методика : Навч. посібник / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І Рагуліна. – К. : Алерта, 2010. – 584 с.
  24. Основи аудиту / [С. І. Дерев'яно, С. О. Олійник, Н. П. Кузик, О. М. Ганяйло]. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 328с.
  25. Пантелеєв В. П., Корінько М. Д. Внутрішній аудит: Навч. посіб. / В. П. Пантелеєв, М. Д. Корінько; за ред. В. О. Шевчука. – К., 2006. – 247 с.
  26. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Вісник податкової служби України. – 2010. – № 46.
  27. Приятельчук О. А. Аудит в схемах та таблицях / Аудит: конспект лекцій. Навчально-наочний посібник / О. А. Приятельчук. – К., 2010. – 265 с.
  28. Про аудиторську діяльність // Закон України ВВР України. – 2004 р. – № 140-V.
  29. Радецька Л. П. Управлінський облік: Навч. посіб. / Радецька Л. П., Овод Л. В. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 352 с.
  30. Савчук В. К. Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств / В. К. Савчук. – К. : Урожай, 1995. – 328 с.
  31. Сук Л. К. Бухгалтерський облік: Навч. посіб./ Л. К. Сук, П. А. Сук. – К. : Знання, 2008. – 507 с.
  32. Сук Л. К., Сук П. А. Організація бухгалтерського обліку: Підручник / Л. К. Сук, П. А. Сук. – К. : Каравела, 2009. – 624 с.
  33. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник / Н. М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2006. – 1080 с.
  34. Утенкова К. О. Аудит: Навч. посібник / К. О. Утенкова. – К. : Алерта, 2011. – 408 с.
  35. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник / [М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін.]; за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – [5-те вид., перероб. і допов.]. – К. : Алерта, 2009. – 1056 с.
  36. Черниш С. С. Економічний аналіз : Навч. посібник / С. С. Черниш. – К. : ЦУЛ, 2010. – 312 с.
  37. Швиданенко Г. О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства / Г. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2002. – 192 с.
  38. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік / В. Р. Шевчук. – К. : Алерта, 2009. – 176 с.